

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน้าที่พลเมือง

วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

ดร.พิชญ์ เพชรพิจรรกุล ศษ.บ., ศศ.ม., กจ.ค.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

พงษ์ศักดิ์ แคล้วเครือ ศศ.บ. (เกียรติคุณิยม), ร.ม.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรติคุณิยม), นศ.บ.

ISBN 978-974-18-6191-0

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม. ต้น-ม. ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) พระพุทธศาสนา ม. 1-3	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1-3	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 1-3	ดร.ขวัญภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 1-3	ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 1-3	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) กฎหมายน่ารู้ ม. 1-3	ปรารงค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3	ดร.พิชญ์ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) โลกศึกษา ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) อาเซียนศึกษา ม. 1-3	ดร.พิชญ์ เพชรพิจรรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมือง 1-6 ม. 1-3	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) พระพุทธศาสนา 2 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) พระพุทธศาสนา 3 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม. 4-6	ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีโธสง และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 4-6	ดร.ขวัญภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) ประวัติศาสตร์ไทย ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) ประวัติศาสตร์สากล ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 4-6	ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ม. 4-6	ปรารงค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) เศรษฐกิจพอเพียง ม. 4-6	ดร.พิชญ์ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) โลกศึกษา ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แบบฝึกทักษะ ● แผ่นฯ (CD) อาเซียนศึกษา ม. 4-6	ดร.พิชญ์ เพชรพิจรรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมือง 1-4 ม. 4-6	รศ.ธวัช ทั่นโตภาส และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.3 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-Centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เฝ้าอำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้แนะนำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 เล่มนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดการจัดการเรียนรู้	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	19
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ 22	
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3	23
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3	24
8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3	25
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	30
แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	31
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง	36
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	36
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	37
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ระบอบการปกครอง	41
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การปกครองของไทยและต่างประเทศ	46
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 รัฐธรรมนูญและรัฐบาล	51
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน	55
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	55
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	56
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กฎหมายอาญา	59
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กฎหมายแพ่ง	63
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สิทธิมนุษยชน	68
การทดสอบกลางภาค	72

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา	73
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	73
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	74
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	77
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	82
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 วัฒนธรรมสากล	86
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	90
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	90
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	91
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ความขัดแย้ง	93
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ปัญหาทางสังคม	97
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	101
การทดสอบปลายภาค	106
ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู	107
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้	108
ตอนที่ 3.2 โครงการและแฟ้มสะสมผลงาน	110
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง	115
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้	117
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางภาค	133
ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายภาค	139
ตอนที่ 3.7 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน	147

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 4 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. ฝังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. ฝังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 **ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ระบอบการปกครอง เวลา 3 ชั่วโมง

3.2 **สาระสำคัญ** เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 **ตัวชี้วัดชั้นปี** เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 **จุดประสงค์การเรียนรู้** เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เป็นต้น โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 **สาระการเรียนรู้** เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 **แนวทางบูรณาการ** เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 **กระบวนการจัดการเรียนรู้** เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียน ได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิกิทัศน์ ปรากฏ์ชาวบ้าน เป็นต้น

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม (หน้าที่พลเมืองฯ ม. 3)

2. โครงการงาน (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

3. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบกลางภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลางภาค 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน

5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

6. แบบทดสอบปลายภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาค 3 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน

6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

7. ใบบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 เล่มนี้สามารถใช้คู่กับแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ซึ่งได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดเพื่อเพิ่มพูนความคิดด้านต่าง ๆ ของตนเอง

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ หาเหตุ หาผล และสรุปข้อมูล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ที่มีระบบและมีเหตุผล

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเอียดเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอะไร ทำไม่จึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

วิกินส์และแมกไท นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเขาเรียกว่า Backward Design ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียน
มีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ
ต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง
2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน

(Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้
ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง
มาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่ง
มีความแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญ
และเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด
ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นความรู้ที่อิง
เนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วย
ตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญ
หมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า
สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกัป แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำ
ว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวม
และข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุป
สาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- อำนาจอธิปไตย คือ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับนำไปใช้

- อำนาจอธิปไตย คือ อำนาจสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ แบ่งเป็น 3 อำนาจ ได้แก่ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

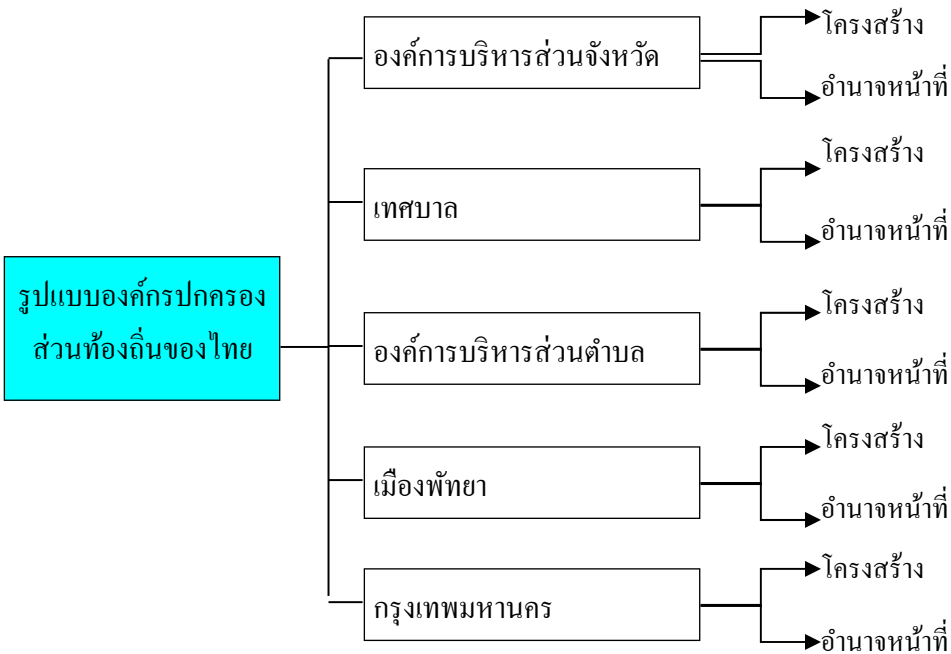
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้ นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผัง สาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมี 5 รูปแบบ คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และ กรุงเทพมหานคร แต่ละรูปแบบมีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่เป็นของตนเอง

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการจัดเกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร	-	✓
เป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐ	✓	
ใช้หลักจารีตประเพณี		✓
เป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	✓	-
กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดระเบียบปกครองภายในรัฐ	✓	-
กฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งมิได้	✓	-

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ: รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองรัฐ กฎหมายอื่นจะมาขัดหรือแย้งมิได้ กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดระเบียบปกครองภายในรัฐ และเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญของบางรัฐจะบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในบางรัฐอาจจะใช้หลักจารีตประเพณี

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียน

มีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใด จึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้วไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกิดล่วงหน้าว่า ครูควรกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ ที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและ

ครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินแบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครู ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่าขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงาน หรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

การกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผล การเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การ เรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้อง กับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่ง เรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรม จะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระ งานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงานเรื่อง การเป็นพลเมืองดี รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ระบอบการปกครอง

สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
1. อธิบายระบอบการปกครองแบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบันได้	• ระบอบการปกครอง 1) การปกครองแบบประชาธิปไตย	1. การอภิปรายเกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตย 2. การตอบคำถามเกี่ยวกับการปกครองแบบเผด็จการ	1. การอภิปราย 2. การตอบคำถาม	1. แบบบันทึกผลการอภิปราย 2. แบบบันทึกความรู้	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	1. การอภิปราย 2. การแข่งขันตอบปัญหา	1. ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย 2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
2. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	2) การปกครองแบบเผด็จการ	3. การอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการ	3. การอภิปราย 4. ตรวจสอบผลงาน 5. สังเกตการทำงานกลุ่ม	3. แบบบันทึกความรู้ 4. แบบประเมินผลงาน 5. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม	3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 4. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 5. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	3. การอภิปราย	3. แบบบันทึกความรู้ 4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบันได้							5. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

							<p>6. แบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน สังคม ม. 3</p> <p>7. คู่มือการสอน หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน สังคม ม. 3</p> <p>8. สื่อการเรียนรู้ รายวิชา พื้นฐาน PowerPoint หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

ความเข้าใจที่คงทน

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. **การอธิบาย ชี้แจง** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ
2. **การแปลความและตีความ** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับชัดเจน และทะลุปรุโปร่ง
3. **การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และคล่องแคล่ว
4. **การมีมุมมองที่หลากหลาย** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่
5. **การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. **การรู้จักตนเอง** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และให้ความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถจะใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
 - สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
 - กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดภายหลัง

กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้คุณทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง (Where)

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มี

การกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ชั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทนรวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
1. _____	
2. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
1.1 _____	
1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) _____	1) _____
2) _____	2) _____
3. สิ่งที่มีงประเมิน	
3.1 _____	
3.2 _____	
3.3 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำขั้นตอนหลักของเทคนิค วิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ วพ. ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชุดนี้ จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชุดนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning – BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning – PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนางานของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อาการหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการ จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเอง คิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหาหรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำ ความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นการสอนด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการ จัดกิจกรรม หรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่ว่า เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระ/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การสุ่มร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ใน หน่วยการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด ชั้นปี	สาระที่ 2								
	มฐ. ส 2.1					มฐ. ส 2.2			
	1	2	3	4	5	1	2	3	4
หน่วยการเรียนรู้									
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง									
1. ระบอบการปกครอง						●			
2. การปกครองของไทยและต่างประเทศ							●		●
3. รัฐธรรมนูญ								●	
4. รัฐบาล								●	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน									
1. กฎหมายอาญา	●								
2. กฎหมายแพ่ง	●								
3. สิทธิมนุษยชน		●							
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา									
1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญา			●						
2. วัฒนธรรมสากล			●						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข									
1. ความขัดแย้ง				●					
2. ปัญหาทางสังคม				●					
3. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข					●				

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

คำอธิบายรายวิชา

ส 23101

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

30 ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาและโทษ ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่งและโทษ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญา ตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา ความหมาย และความสำคัญของสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายความสำคัญของวัฒนธรรมไทย กฎมณเฑียรบาลไทย และวัฒนธรรมสากล การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและกฎมณเฑียรบาลไทยที่เหมาะสม การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ สาเหตุปัญหาทางสังคม แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์ ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายระบอบการปกครอง แบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย ประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย แนวทางการแก้ไขปัญหา

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ศรัทธา ยึดมั่น ชำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมดั่งงาม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มฐ. ส 2.1 ม. 3/1, มฐ. ส 2.1 ม. 3/2, มฐ. ส 2.1 ม. 3/3, มฐ. ส 2.1 ม. 3/4, มฐ. ส 2.1 ม. 3/5

มฐ. ส 2.2 ม. 3/1, มฐ. ส 2.2 ม. 3/2, มฐ. ส 2.2 ม. 3/3, มฐ. ส 2.2 ม. 3/4

รวมจำนวนตัวชี้วัดทั้งสิ้น 9 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

โครงสร้างรายวิชา

ส 23101

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

30 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100)
1	การเมืองการปกครอง	ส 2.2 ม. 3/1 ส 2.2 ม. 3/2 ส 2.2 ม. 3/3 ส 2.2 ม. 3/4	9	35
2	กฎหมายและสิทธิมนุษยชน	ส 2.1 ม. 3/1 ส 2.1 ม. 3/2	7	25
3	วัฒนธรรมและภูมิปัญญา	ส 2.1 ม. 3/3	6	20
4	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	ส 2.1 ม. 3/4 ส 2.1 ม. 3/5	5	20

หมายเหตุ: ส 23101 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 จัดเวลาเรียนให้

นักเรียนได้เรียนตลอดภาคเรียน เท่ากับ 30 ชั่วโมง การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนได้

กำหนดเวลาเรียนไว้ 27 ชั่วโมง เวลาปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เวลาในการทดสอบกลางภาค 1

ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบปลายภาค 1 ชั่วโมง

8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	ปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	
หน่วยที่ 1 การเมืองการปกครอง (3 แผน)	แผนที่ 1 ระบอบการปกครอง (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 การปกครองแบบประชาธิปไตย 1. ระบอบการปกครอง 1.1 การปกครองแบบประชาธิปไตย ชั่วโมงที่ 3 การปกครองแบบเผด็จการ 1.2 การปกครองแบบเผด็จการ ชั่วโมงที่ 4 ความแตกต่างของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการ 1.2 การปกครองแบบเผด็จการ	
	แผนที่ 2 การปกครองของไทยและ ต่างประเทศ (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 5 การปกครองของไทย 2. การปกครองของไทยและต่างประเทศ 2.1 การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย ชั่วโมงที่ 6 ประเทศที่มีการปกครองคล้ายคลึงกับไทย 2.2 การปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงและแตกต่างจากไทย ชั่วโมงที่ 7 ประเทศที่มีการปกครองแตกต่างกับไทย 2.2 การปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงและแตกต่างจากไทย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 8 การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย 2.3 การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย	
	แผนที่ 3 รัฐธรรมนูญและรัฐบาล (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 9 รัฐธรรมนูญ 3. รัฐธรรมนูญ ชั่วโมงที่ 10 รัฐบาล 4. รัฐบาล	
หน่วยที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน (3 แผน)	แผนที่ 4 กฎหมายอาญา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 11 ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและโทษ และความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 1. กฎหมายอาญา 1.1 ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและโทษ 1.2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ชั่วโมงที่ 12 ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและโทษ และความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 1.3 การดำเนินคดีทางอาญา	
	แผนที่ 5 กฎหมายแพ่ง (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 13 ลักษณะการกระทำผิดทางแพ่งและความรับผิดชอบทางแพ่ง 2. กฎหมายแพ่ง 2.1 ลักษณะการกระทำผิดทางแพ่งและความรับผิดชอบทางแพ่ง	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 14 การทำผัดสัณฐานและการรำละเมียด 2.2 การทำผัดสัณฐาน 2.3 การทำละเมียด ชั่วโมงที่ 15 การดำเนินคดีทางแพ่ง 2.4 การดำเนินคดีทางแพ่ง	
	แผนที่ 6 สิทธิมนุษยชน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 16 ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วม กลุ่มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ 3. สิทธิมนุษยชน 3.1 ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน 3.2 การมีส่วนร่วมกลุ่มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ ชั่วโมงที่ 17 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 3.3 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	
		ชั่วโมงที่ 18 การทดสอบกลางภาค	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบ ตามความเหมาะสม
หน่วยที่ 3 วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญา (3 แผน)	แผนที่ 7 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ไทย (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 19 วัฒนธรรมไทย 1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญา 1.1 วัฒนธรรมไทย ชั่วโมงที่ 20 ความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย 1.2 ภูมิปัญญาไทย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 21 ประเภทของภูมิปัญญาไทย 1.2 ภูมิปัญญาไทย	
	แผนที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย 1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญา 1.3 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	
	แผนที่ 9 วัฒนธรรมสากล (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 23 ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมสากล 2. วัฒนธรรมสากล 2.1 ความหมายและความสำคัญ ชั่วโมงที่ 24 การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสม 2.2 การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสม	
หน่วยที่ 4 วัฒนธรรม (3 แผน)	แผนที่ 10 ความขัดแย้ง (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 25 ความหมายและองค์ประกอบของความขัดแย้ง และปัจจัยที่ ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ 1. ความขัดแย้ง 1.1 ความหมายของความขัดแย้ง 1.2 องค์ประกอบของความขัดแย้ง 1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ ชั่วโมงที่ 26 การลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์ 1.4 การลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 11 ปัญหาทางสังคม (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 27 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาสุขภาพจิต 2. ปัญหาทางสังคม 2.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม 2.2 ปัญหาสุขภาพจิต 2.3 ปัญหาการทุจริต 2.4 ปัญหาอาชญากรรม	
	แผนที่ 12 การอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 3. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 3.1 การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม 3.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง 3.4 การมองโลกในแง่ดี ชั่วโมงที่ 29 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (ต่อ) 3.5 การสร้างทักษะทางอารมณ์ 3.6 การบริโภคด้วยปัญญา 3.7 การเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสาร 3.8 การปรับปรุงตนเอง	
		ชั่วโมงที่ 30 การทดสอบปลายภาค	

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง (ส 2.1 ม. 3/1)
- มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน (ส 2.1 ม. 3/2)
- อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4)
- เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก (ส 2.1 ม. 3/5)
- อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน (ส 2.2 ม. 3/1)
- วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ส 2.2 ม. 3/2)
- วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (ส 2.2 ม. 3/3)
- วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข (ส 2.2 ม. 3/4)

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 เป็น 2 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

4. ตารางการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
3. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระในหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

5. สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศ และข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ในสังคม ม. 3 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้หรือไม่

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- เราเรียนรู้อะไรในรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
- รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมมีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญชในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

- คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
- โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3

3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ม. 3

6. ครอบคลุมเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 มีเวลาเรียนเท่าไร
- 2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร
- 3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา
- 2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน
- 3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน
- 4) ในช่วงโม่งที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า
- 5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด
- 6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ทำงานทุกครั้ง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนนำเสนอประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ไปประพฤติกปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเรื่อง ระบอบการปกครอง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยกับการปกครองระบอบเผด็จการมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

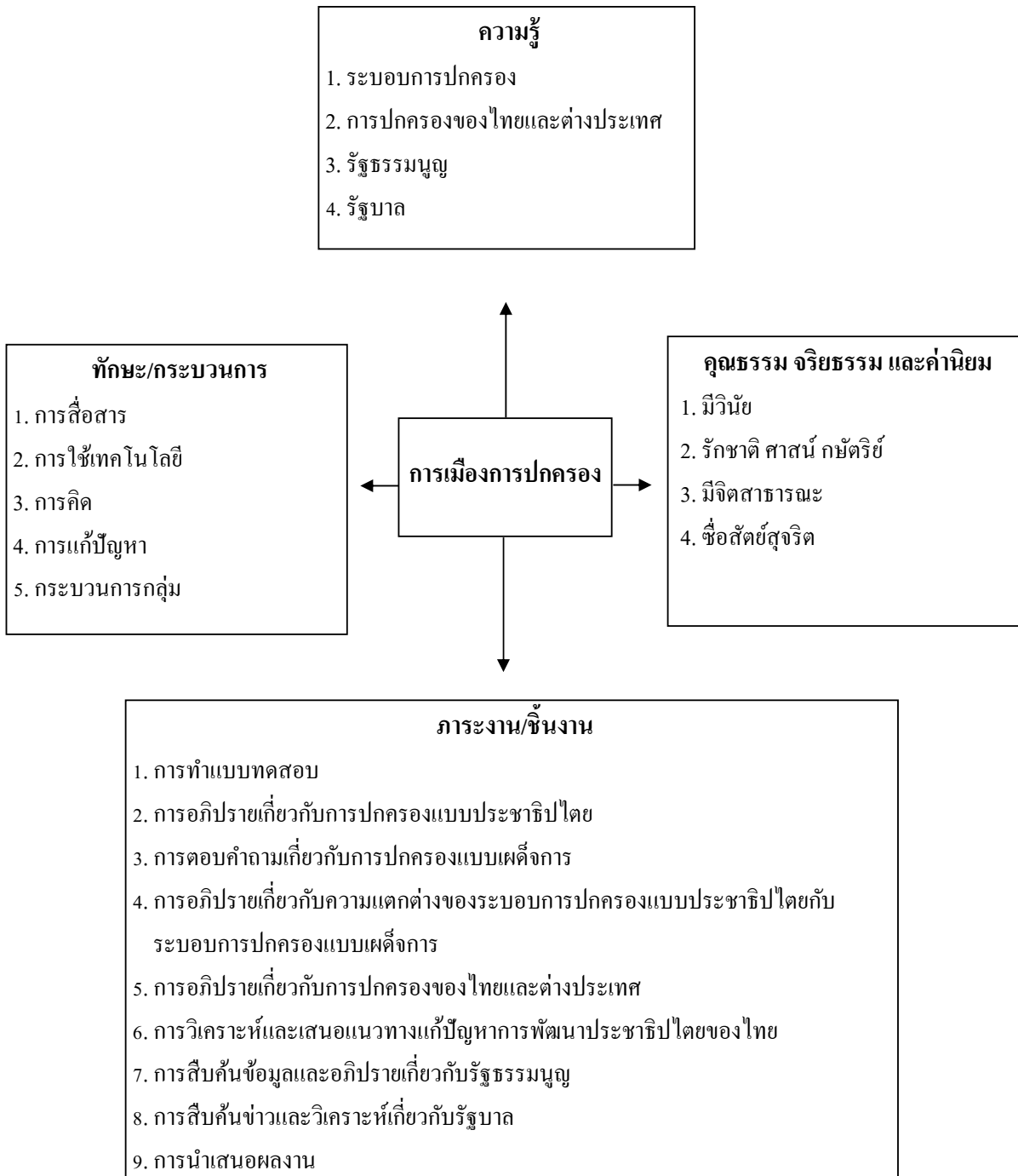
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การเมืองการปกครอง

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน (ส 2.2 ม. 3/1) 2. วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ส 2.2 ม. 3/2) 3. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (ส 2.2 ม. 3/3) 4. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข (ส 2.2 ม. 3/4)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. ระบอบการปกครองที่ใช้ในปัจจุบันมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและระบอบการปกครองแบบเผด็จการ 2. การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับหลายประเทศ ขณะเดียวกันก็แตกต่างกับอีกหลายประเทศด้วย 3. รัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องเกี่ยวกับการปกครองประเทศไว้หลายประการ เช่น การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ 4. รัฐบาลเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวม	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. การปกครองที่ประเทศต่าง ๆ ใช้ในปัจจุบันมีกี่รูปแบบ อะไรบ้าง 2. ประเทศไทยใช้ระบอบการปกครองแบบใด และเหมือนหรือแตกต่างจากประเทศอื่นหรือไม่ 3. บทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีบัญญัติไว้ที่ใด 4. รัฐบาลคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ อำนาจอธิปไตย สภานิติบัญญัติ 2. ระบอบการปกครองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี 2	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อภิปรายเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง 2. อภิปรายเกี่ยวกับการปกครองของไทยและของต่างประเทศ

<p>รูปแบบใหญ่ ๆ คือ ระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ โดยระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ส่วนระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองหรือรัฐบาลมากกว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประชาชนไม่มีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง</p> <p>3. การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยมีรูปแบบที่คล้ายคลึงและแตกต่างกับต่างประเทศ สำหรับประเทศที่มีการปกครองของคล้ายคลึงกับไทย เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น ส่วนประเทศที่มีการปกครองแตกต่างกับไทย เช่น สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ทั้งนี้ การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบันได้เกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นหลายประการ เช่น ปัญหาการวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนไทย ซึ่งปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยให้มั่นคงต่อไป</p> <p>4. รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยบทบัญญัติต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญที่ควรศึกษาในชั้นนี้ คือ การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบทรัพย์สิน การขัดกันแห่งผลประโยชน์ การถอดถอนออกจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>5. รัฐบาล คือ กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่แถลงไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศและประชาชนโดยรวม โดยบทบาทสำคัญของรัฐบาล เช่น</p>	<p>3. วิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย</p> <p>4. สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและรัฐบาล</p>
---	--

<p>กำหนดนโยบายและบริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายนั้น เป็นตัวแทนประเทศในการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ แก้ปัญหาสำคัญของประเทศ รักษาความมั่นคงและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศ จัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชน</p>	
<p>ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตย</p> <p>1.2 ตอบคำถามเกี่ยวกับการปกครองแบบเผด็จการ</p> <p>1.3 อภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการ</p> <p>1.4 อภิปรายเกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศ</p> <p>1.5 วิเคราะห์และเสนอแนวทางแก้ปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย</p> <p>1.6 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ</p> <p>1.7 สืบค้นข่าวและวิเคราะห์เกี่ยวกับรัฐบาล</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทำแบบทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่มีประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ระบอบการปกครอง	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การปกครองของไทยและต่างประเทศ	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 รัฐธรรมนูญและรัฐบาล	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ระบอบการปกครอง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ระบอบการปกครองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ ระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ โดยระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ส่วนระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองหรือรัฐบาลมากกว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประชาชนไม่มีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน (ส 2.2 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบันได้ (K)
- มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน (A)
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ระบอบการปกครอง 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ระบอบการปกครอง
 - การปกครองแบบประชาธิปไตย
 - การปกครองแบบเผด็จการ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับระบอบการปกครอง
ศิลปะ	➡	จัดทำแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์เกี่ยวกับระบอบการปกครอง
การงานอาชีพ	➡	สืบข้อมูลเกี่ยวกับระบอบการปกครองจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ครูให้นักเรียนดูภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย แล้วซักถามนักเรียนว่าเกี่ยวข้องกับ การปกครองอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบอบการปกครองที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
5. ครูเขียนคำว่า ระบอบการปกครอง บนกระดาน แล้วให้นักเรียนระดมสมองหานิยามของคำนี้ แล้วช่วยกันเรียบเรียงให้สละสลวย ถูกต้อง
6. ครูอธิบายเกี่ยวกับระบอบการปกครอง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตย แล้วสรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปรายเรื่อง การปกครองแบบประชาธิปไตย
8. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
9. หลังจากทีนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด
10. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปกครองแบบเผด็จการและบันทึกผลเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 3

11. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
12. ครูให้นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามเกี่ยวกับการปกครองแบบเผด็จการ เช่น
 - 1) การปกครองแบบเผด็จการคืออะไร
 - 2) การปกครองแบบเผด็จการมีกี่รูปแบบ อะไรบ้าง

3) การปกครองแบบเผด็จการอำนาจนิยมมีลักษณะอย่างไร

4) การปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จคืออะไร

5) ปัจจุบันมีประเทศใดบ้างที่ใช้ระบบเผด็จการคอมมิวนิสต์

โดยครูถามคำถามนักเรียนทีละข้อ ใครตอบได้ให้ยกมือขึ้นตอบ ผู้ที่ตอบถูกต้องข้อละ 1 คะแนน หลังจากคำตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว ครูรวบรวมคะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ชนะ

13. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด และชมเชยนักเรียนโดยรวม จากนั้นครูและนักเรียนสรุปความรู้ที่ได้รับ แล้วให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 4

14. ครูทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับความแตกต่างของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

15. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการ สรุป แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

16. หลังจากนำเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

17. ครูอธิบายเชื่อมโยงว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศทำการปกครองโดยใช้ระบอบการปกครองที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในประเทศของตน บางประเทศใช้ระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยและบางประเทศใช้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนชาติใดบ้างที่ใช้การปกครองแบบประชาธิปไตย และชาติใดบ้างที่ใช้การปกครองแบบเผด็จการ

18. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า ระหว่างระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบอบการปกครองแบบเผด็จการ นักเรียนคิดว่าแบบใดเหมาะสมที่จะนำไปใช้ปกครองประเทศมากที่สุด เพราะอะไร

20. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครอง

21. ครูให้นักเรียนหาข่าวเกี่ยวกับประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบเผด็จการ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

23. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง ระบอบการปกครอง ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

24. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ระบอบการปกครอง โดยให้นักเรียนสรุปลงในแผนที่ ความคิดหรือผังมโนทัศน์พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศ พร้อมทั้งแสดง ความคิดเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยและประเทศต่าง ๆ มีลักษณะอย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตยว่าแตกต่างจากการปกครอง แบบเผด็จการอย่างไร

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มใหม่เป็น 10 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลระบอบการปกครองของประเทศ สมาชิกอาเซียน กลุ่มละ 1 ประเทศ สรุป แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. แบบบันทึกการอภิปรายเรื่อง การปกครองแบบประชาธิปไตย
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน สังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

การปกครองของไทยและต่างประเทศ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศต่าง ๆ ในโลกมีความเหมือนและแตกต่างกัน การปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย เช่น ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น ส่วนประเทศที่มีความแตกต่างกับไทย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเกาหลีใต้ การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย เช่น ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย แนวทางแก้ไข ปัญหา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ส 2.2 ม. 3/2)
- วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข (ส 2.2 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและวิเคราะห์ระบอบการปกครองของไทยและต่างประเทศได้ (K)
- มีความสนใจและใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศ (A)
- เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ (K, P)
- ร่วมกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สาระการเรียนรู้

- การปกครองของไทยและต่างประเทศ
 - 1) การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย
 - 2) การปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงและแตกต่างกับไทย
 - 3) การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศ
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 5

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูตั้งประเด็นคำถามว่า การปกครองของไทยและต่างประเทศมีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูสรุป แล้วนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูขออาสาสมัครนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยและต่างประเทศที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศ กลุ่มละ 1 หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

กลุ่มที่ 2 การปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงกับไทย

กลุ่มที่ 3 การปกครองของประเทศที่แตกต่างกับไทย

แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย จากนั้นสรุปผลลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วเตรียมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ 1 ออกมานำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
6. ครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 6

7. ครูอธิบายเกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศโดยสรุป เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน
8. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ เพราะอะไร
9. หลังจากทีนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นแล้ว ครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม

10. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ 2 ออกมานำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

11. ครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 7

12. ครูอธิบายเกี่ยวกับการปกครองของประเทศที่คล้ายคลึงกับไทย โดยสรุปเพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนมา

13. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ 3 ออกมานำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

14. ครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

15. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าการปกครองของประเทศสหรัฐอเมริกาและ

สาธารณรัฐเกาหลีมีความแตกต่างจากการปกครองของไทยอย่างไรบ้าง

16. หลังจากที่นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยและบันทึกผลเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 8

18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

19. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มใหม่ กลุ่มละ 4–6 คน โดยวิธีนับหมายเลขหรือจับสลากแล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

20. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมตัวนำเสนอผลการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไขปัญหามาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แผ่นใส ป้ายนิเทศ วิดีทัศน์

21. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์ และแนวทางแก้ไข แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน แล้วครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม

22. ครูอธิบายว่า ประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าการปกครองของประเทศอินโดนีเซียคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากการปกครองของประเทศไทยอย่างไรบ้าง

23. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูอธิบายสรุป พร้อมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วน แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

24. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

25. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของคนในท้องถิ่นของนักเรียนเป็นไปในลักษณะใด

26. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองของไทยและต่างประเทศ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

27. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศไปเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศ โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

29. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเรื่อง การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐคืออะไร และสำคัญอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน สืบค้นข้อมูลเรื่อง การปกครองของไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกผลการอภิปราย
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รัฐธรรมนูญและรัฐบาล

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยมีบทบัญญัติที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบทรัพย์สิน การขัดกันแห่งผลประโยชน์ การถอดถอนออกจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (ส 2.2 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและวิเคราะห์บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและรัฐบาล ได้ (K,P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (A)
3. เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ประเทศจะต้องมีรัฐบาล (A)
4. มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและรัฐบาล	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		
3. ทดสอบหลังเรียน		

5. สาระการเรียนรู้

1. รัฐธรรมนูญ
 - 1) การเลือกตั้ง
 - 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
 - 3) การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
2. รัฐบาล

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇒ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและรัฐบาล
- การงานอาชีพ ⇒ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและรัฐบาลจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 9

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการเลือกตั้ง แล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภาพอะไร แล้วอธิบายว่าภาพนี้

เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญอย่างไร

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

4. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การเลือกตั้ง
- 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
- 3) การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายร่วมกัน

5. ครูทำหน้าที่เป็นประธานในการอภิปราย โดยคัดเลือกนักเรียนเป็นเลขานุการบันทึกการอภิปราย 2-3 คน ขณะอภิปรายครูทำหน้าที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นทุกคน เมื่ออภิปรายเสร็จ ครูสรุปผล แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง รัฐบาล พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า รัฐบาลมีบทบาทและอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 10

7. ครูขออาสาสมัครนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง รัฐบาล ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

8. ครูให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข่าวเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล แล้วร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) จากข่าวนี้ รัฐบาลปฏิบัติตามบทบาทและใช้อำนาจหน้าที่ได้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- 2) เพราะอะไรประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย
9. หลังจากที่นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
 10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้นนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน
 11. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและรัฐบาลในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง รัฐธรรมนูญและรัฐบาลไปปฏิบัติ และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง รัฐธรรมนูญและรัฐบาล โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุดหรือเขียนเป็นแผนที่ความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม
15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน
17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน เรื่องกฎหมาย พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า กฎหมายอาญาคืออะไร มีรายละเอียดสำคัญอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเรื่อง รัฐธรรมนูญ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการเลือกตั้ง
2. แบบบันทึกความรู้

3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. แบบทดสอบหลังเรียน
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

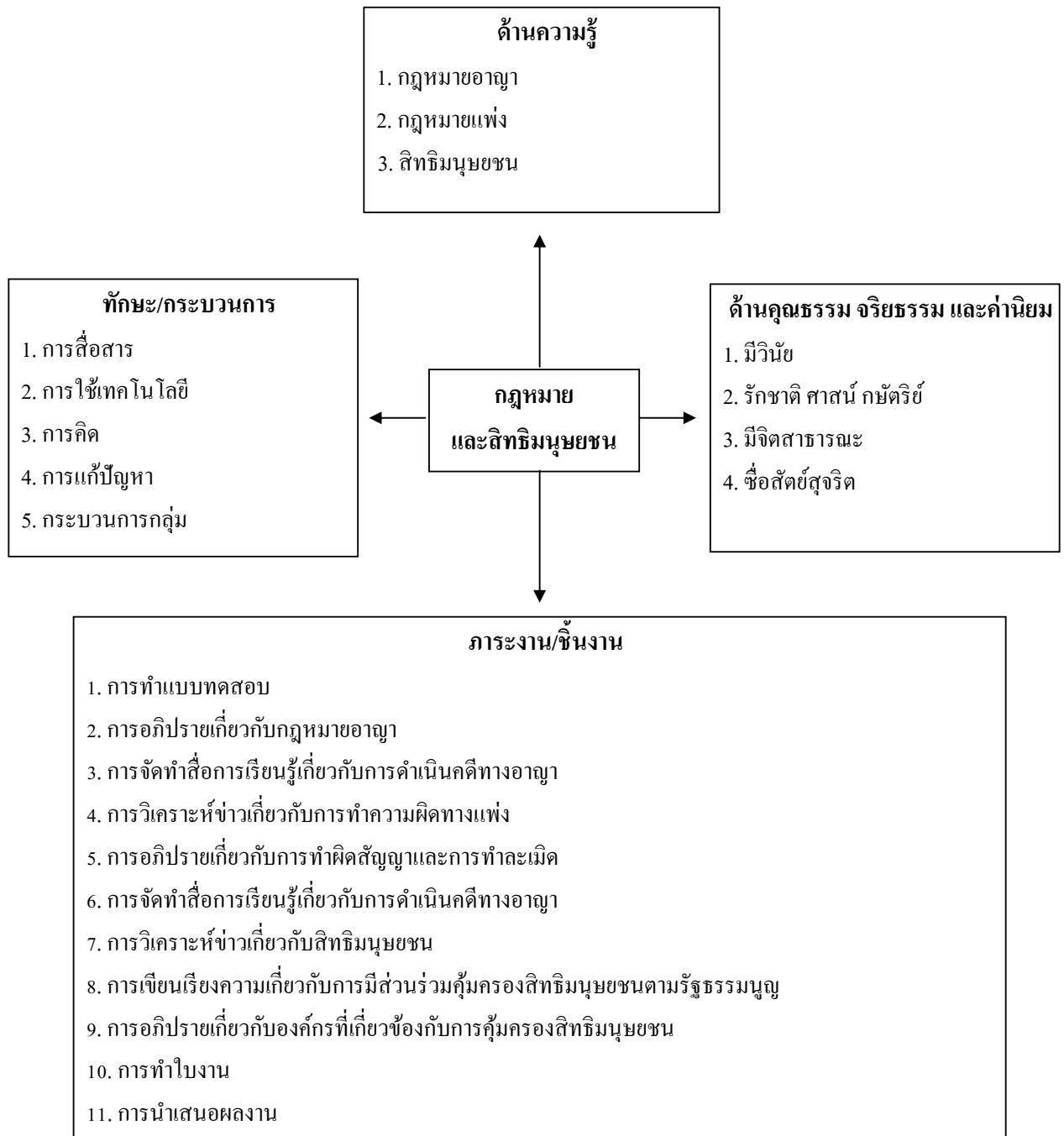
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. อธิบายความแตกต่างของการกระทำผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง (ส 2.1 ม. 3/1) 2. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน (ส 2.1 ม. 3/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดว่าการกระทำใด ๆ ถือเป็นความผิดและต้องรับโทษตามที่กำหนด 2. กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน ผู้กระทำผิดจะต้องถูกบังคับให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน 3. สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่คุ้มครองให้มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ทั้งด้านศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. กฎหมายอาญาคืออะไร 2. กฎหมายแพ่งคืออะไร 3. สิทธิมนุษยชนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตของเราอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ กฎหมาย กฎหมายอาญา กระบวนการยุติธรรม กฎหมายแพ่ง ค่าสินไหมทดแทน สัญญา นิติกรรม ปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ 2. กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดว่าการกระทำใด ๆ ถือเป็นความผิดและต้องรับโทษตามที่กำหนด ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาที่สำคัญ คือ การกระทำผิดโดยเจตนา การกระทำผิดโดยไม่เจตนา การกระทำผิดโดยประมาท ตัวอย่างของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ซึ่งเป็นการผิดทางอาญาประเภทหนึ่ง เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ ความผิดฐานชิงทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ความผิดฐานริบเอาทรัพย์ ความผิดฐานปล้นทรัพย์	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อภิปรายและปฏิบัติตนตามหลักกฎหมายอาญาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 2. วิเคราะห์ อภิปราย และปฏิบัติตนตามกฎหมายแพ่งได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 3. เขียนเรียงความ วิเคราะห์ อภิปราย และมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

<p>ความคิดฐานล้อ โกง ความคิดฐานบุญกรู ทั้งนี้ หากเกิดข้อพิพาทหรือคดีทางอาญาขึ้นจะต้องมีการดำเนินคดีทางอาญาเพื่อตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทหรือคดีทางอาญานั้น</p> <p>3. กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยผู้กระทำผิดจะถูกบังคับให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการที่ตนทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย หรือที่เรียกว่า ความรับผิดทางแพ่ง ซึ่งประกอบด้วยความรับผิดในลักษณะละเมิด ความรับผิดในลักษณะสัญญา ความรับผิดในลักษณะการจัดการงานนอกสั่ง ความรับผิดในลักษณะลาภมิควรได้ และความรับผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ตัวอย่างของการกระทำผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การละเมิด ทั้งนี้ หากเกิดข้อพิพาทหรือคดีทางแพ่งขึ้นจะต้องมีการดำเนินคดีทางแพ่งเพื่อตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทหรือคดีทางแพ่งนั้น</p> <p>4. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีความแตกต่างกันเพียงใด ในฐานะพลเมืองไทย เราต้องเข้าไปมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ทั้งนี้ ปัจจุบันสังคมไทยและสังคมโลกได้ให้ความสำคัญกับหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้นจึงมีองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์กรสหประชาชาติ มาดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>	
<p>ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 การอภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายอาญา</p> <p>1.2 การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา</p>	

<p>1.3 การวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับการทำความผิดทางแพ่ง</p> <p>1.4 การอภิปรายเกี่ยวกับการทำผิดสัญญาและการทำละเมิด</p> <p>1.5 การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา</p> <p>1.6 การวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน</p> <p>1.7 การเขียนเรียงความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ</p> <p>1.8 การอภิปรายเกี่ยวกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทำแบบทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่น่าประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	
<p>ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กฎหมายอาญา</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กฎหมายแพ่ง</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สิทธิมนุษยชน</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 3 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กฎหมายอาญา

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดว่าการกระทำใด ๆ ถือเป็นความผิดและต้องรับโทษตามที่กำหนด ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาที่สำคัญ คือ การกระทำผิดโดยเจตนา การกระทำผิดโดยไม่เจตนา การกระทำผิดโดยประมาท ตัวอย่างของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งเป็นการผิดทางอาญาประเภทหนึ่ง เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานชิงทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ความผิดฐานริดเอาทรัพย์ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานบุกรุก ทั้งนี้ หากเกิดข้อพิพาทหรือคดีทางอาญาขึ้นจะต้องมีการดำเนินคดีทางอาญาเพื่อตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทหรือคดีทางอาญานั้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง (ส 2.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของกฎหมายอาญาได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของกฎหมายอาญา (A)
- วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายอาญาได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียน ซักถามความรู้เรื่อง กฎหมายอาญา ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- กฎหมายอาญา
 - ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาและโทษ
 - ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

3) การดำเนินคดีทางอาญา

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายอาญา
ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติและทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายอาญา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 11

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ครูซักถามนักเรียนว่า เพราะอะไรคนในสังคมจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ และมีสิ่งใดบ้างที่ใช้ควบคุมให้คนประพฤติและปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบเหล่านี้ จากนั้นอธิบายเพื่อเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูขออาสาสมัครนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกฎหมายอาญา จากนั้นตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) กฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างไร
- 2) ลักษณะการกระทำผิดทางอาญามีอะไรบ้าง
- 3) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์มีอะไรบ้าง

6. ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายอาญา กลุ่มละ 1 หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและโทษ

กลุ่มที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม 1 คน และเลขานุการกลุ่ม 1 คน โดยให้เลขานุการกลุ่มเป็นผู้จัดบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

8. ครูให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่
9. ครูให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน
10. หลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบแล้ว ครูเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ผู้อภิปรายตอบคำถาม โดยครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

11. หลังจากที่น่าเสนอผลงานครบทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 12

13. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาในประเด็นต่าง ๆ จากนั้นครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม

14. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มจัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น เพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา เพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

15. ครูให้นักเรียนนำเสนอสื่อการเรียนรู้หน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม

16. หลังจากที่น่าเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

17. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตนไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านใดบ้าง หลังจากให้นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

18. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า เพราะอะไรกฎหมายจึงกำหนดให้เด็กที่อายุไม่เกิน 10 ปี เมื่อทำผิดแล้วไม่ต้องรับโทษ

20. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง กฎหมายอาญา และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

21. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

22. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง กฎหมายอาญา ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กฎหมายอาญา โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดทางแพ่ง และความรับผิดชอบทางแพ่ง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน หาข่าวเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมายอาญา กลุ่มละ 1 ข่าว จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์ข่าว แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบบันทึกความรู้
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง กฎหมายอาญา
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

<p>1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____</p> <p>2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____</p> <p>3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____</p> <p>4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____</p> <p style="text-align: right; margin-top: 20px;">ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____</p>
--

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กฎหมายแพ่ง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยผู้กระทำความผิดจะถูกบังคับให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากการที่ตนทำให้นुकคนอื่นได้รับความเสียหาย หรือที่เรียกว่า ความรับผิดชอบทางแพ่ง ซึ่งประกอบด้วยความรับผิดชอบในลักษณะละเมิด ความรับผิดชอบในลักษณะสัญญา ความรับผิดชอบในลักษณะการจัดการงานนอกสั่ง ความรับผิดชอบในลักษณะลาภมิควรได้ และความรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ตัวอย่างของการกระทำผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การละเมิด ทั้งนี้ หากเกิดข้อพิพาทหรือคดีทางแพ่งขึ้นจะต้องมีการดำเนินคดีทางแพ่งเพื่อตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทหรือคดีทางแพ่งนั้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง (ส 2.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของกฎหมายแพ่งได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของกฎหมายแพ่ง (A)
- วิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมายแพ่งได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องกฎหมายแพ่ง	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สาระการเรียนรู้

- กฎหมายแพ่ง
 - ลักษณะการกระทำผิดทางแพ่งและความรับผิดชอบทางแพ่ง
 - การทำผิดสัญญา
 - การทำละเมิด

4) การดำเนินคดีทางแพ่ง

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง
ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 13

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพคนที่กำลังขโมยทรัพย์สินของคนอื่น แล้วซักถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดว่าการกระทำนี้ถูกหรือผิด เพราะอะไร ครูเฉลยคำตอบ แล้วอธิบายนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดทางแพ่งและความรับผิดชอบทางแพ่งที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนหาข่าวเกี่ยวกับการทำความผิดทางแพ่งและนำมาช่วยกันวิเคราะห์ว่า ผู้กระทำผิดทางแพ่งตามข่าวนี้มีความรับผิดชอบทางแพ่งในลักษณะใด
5. หลังจากที่นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ห้จบแล้ว ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการทำผิดสัญญาและการทำละเมิดเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 14

7. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การทำผิดสัญญาและการทำละเมิดที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปในประเด็นต่าง ๆ แล้วอธิบายเพิ่มเติม
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

สัญญาเช่าซื้อ

นายวิชัย ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากบริษัทวิรัช กำหนดชำระเงินในวันสิ้นเดือนของทุกเดือน ต่อมานายวิชัยผู้เช่าผิดนัด ไม่ชำระเงินค่าเช่าซื้อ 2 เดือนติดต่อกัน ในกรณีนี้บริษัทวิรัช ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ แต่ถ้านายวิชัยผิดนัดการผ่อนชำระเพียงเดือนเดียว หรือหลายเดือนแต่ไม่ติดต่อกัน จะผิดนัดกี่ครั้งก็ตาม บริษัทวิรัชผู้ให้เช่า ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การทำผิดสัญญาจากข้อความนี้ผิดกฎหมายใด

- 2) สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผิดสัญญาคืออะไร
- 3) ถ้านายวิชัยไม่ส่งค่างวดทุกเดือนติดต่อกันเป็นเวลานาน 5 เดือนจะเป็นอย่างไร
- 4) หากนายวิชัยทำผิดสัญญาเช่าซื้อ ในกรณีนี้จะถือว่านายวิชัยทำละเมิดต่อบริษัทวิรัชหรือไม่ เพราะอะไร

9. หลังจากอภิปรายจบ ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
10. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย
11. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินคดีทางแพ่ง เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 15

12. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินคดีทางแพ่งที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปในประเด็นต่าง ๆ แล้วอธิบายเพิ่มเติม
13. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มจัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น เพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา เพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
14. ครูให้นักเรียนนำเสนอสื่อการเรียนรู้หน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม
15. หลังจากที้นำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ
16. ครูอธิบายเชื่อมโยงว่า เมื่อ พ.ศ. 2550 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะการดำเนินการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า กฎบัตรอาเซียนมีลักษณะเป็นสัญญาหรือไม่ เพราะอะไร
17. หลังจากทีนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

18. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) นักเรียนเคยทำสัญญาใดหรือไม่ หากเคย สัญญานั้นก่อให้เกิดหนี้ตามกฎหมายอย่างไร
 - 2) นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของสัตว์ต้องรับผิดชอบ หากสัตว์ที่อยู่ในการดูแลของตน ไปสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น
20. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่ง และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

21. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

22. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนเรื่อง กฎหมายแพ่ง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กฎหมายแพ่ง โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง สิทธิมนุษยชนพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า สิทธิมนุษยชนคืออะไร มีความสำคัญอย่างไรเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพคนกำลังขโมยทรัพย์สินของคนอื่น
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่ง
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้อื่น PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้อื่น PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

สิทธิมนุษยชน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน	เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีความแตกต่างกันเพียงใด ในฐานะพลเมืองไทย เราต้องเข้าไปมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ทั้งนี้ ปัจจุบันสังคมไทยและสังคมโลกได้ให้ความสำคัญกับหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้นจึงมีองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์กรสหประชาชาติ มาดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน (ส 2.2 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน (A)
3. มีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3. ทดสอบหลังเรียน	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สิทธิมนุษยชน
 - 1) ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
 - 2) การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ
 - 3) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
 ภาษาอังกฤษ ➡ สืบค้นข่าวเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 16

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการจับกุมผู้ใช้แรงงานเด็กอย่างผิดกฎหมาย แล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภาพอะไร ครูเฉลยคำตอบ แล้วอธิบายเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิมนุษยชน ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
4. ครูอธิบายเรื่อง สิทธิมนุษยชน แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข่าวเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนจากหนังสือพิมพ์หรืออินเทอร์เน็ต 1 เรื่อง
6. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า ข่าวที่ค้นหามาเป็นเรื่องอะไร มีสาระสำคัญอะไรบ้าง ข่าวดังกล่าวมีประโยชน์อย่างไร
7. เมื่อนักเรียนวิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกผลในแบบบันทึกความรู้
8. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ เราสามารถมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญได้อย่างไร ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษ
9. ครูสุ่มนักเรียนประมาณ 3–5 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
10. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูอธิบายสรุป จากนั้นครูให้เพื่อน ๆ ในห้องร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด 5 อันดับแรก แล้วนำไปติดเป็นป้ายนิเทศ

ชั่วโมงที่ 17

11. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สรุป แล้วนำข้อมูลมารวบรวมกันอภิปรายในหัวข้อ บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน
12. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
13. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมอาเซียน สรุปเป็นรายงานสั้น ๆ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
14. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง สิทธิมนุษยชน และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง สิทธิมนุษยชน ไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตน ได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุดหรือเขียนเป็นแผนที่ความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม
19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน
21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านบทพจนานุกรมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบกลางภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย แล้วนำมาทำร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการจับกุมผู้ใช้แรงงานเด็กอย่างผิดกฎหมาย
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. ใบงานที่ 3 เรื่อง สิทธิมนุษยชน
6. แบบทดสอบหลังเรียน
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน
สังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

การทดสอบกลางภาค

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

การทดสอบกลางภาค

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 18

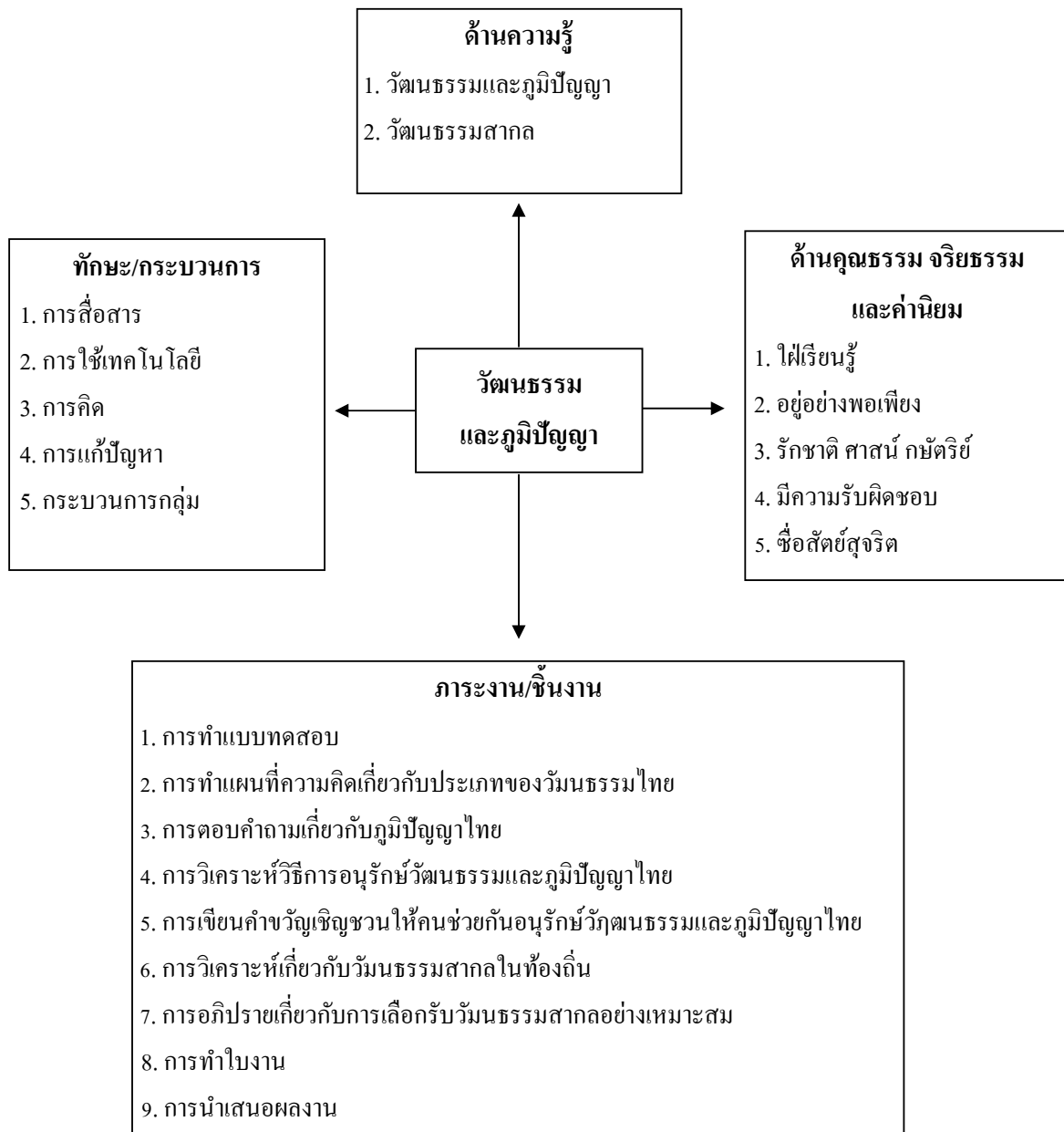
1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางภาค
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
เรื่อง วัฒนธรรมไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี <ul style="list-style-type: none"> • อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความเจริญของงานแก่หมู่คณะ ในส่วนของวัฒนธรรมไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา คนไทยจะต้องเลือกรับและนำมาปรับใช้อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้อยู่คู่กับคนไทยตลอดไป 2. ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับยุคสมัย และเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง 3. วัฒนธรรมสากลเป็นแนวคิด แบบแผน และรูปแบบของการประพฤติที่นานาประเทศให้การยอมรับ 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมคืออะไร และวัฒนธรรมไทยเกี่ยวข้องกับคนไทยอย่างไร 2. ภูมิปัญญาไทยคืออะไร และเกี่ยวข้องกับคนไทยอย่างไร 3. วัฒนธรรมสากลคืออะไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสำคัญ ได้แก่ วิธีชีวิต วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรม-พื้นบ้าน ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมสากล โลกาวัดัน 2. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยสร้างขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้างานเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย และถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง วัฒนธรรมไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คติธรรม เนติธรรม สหธรรม และวัตรธรรม 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> 1. สืบค้นข้อมูลวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ 2. วิเคราะห์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ 3. อภิปรายเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ 4. ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

<p>3. ภูมิปัญญาไทย เป็นความรู้ความสามารถ ทักษะของคนไทยที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้กับสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับยุคสมัย มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ภูมิปัญญาที่มีความสำคัญ เช่น ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาให้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยแบ่งออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญาศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ ซึ่งคนไทยทุกคนควรช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเอาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป</p> <p>4. วัฒนธรรมสากลเป็นแนวคิด แบบแผน รูปแบบของการประพฤติปฏิบัติที่นานาประเทศให้การยอมรับโดยทั่วไป ทั้งนี้ ปัจจุบันวัฒนธรรมสากลได้หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทยอย่างมากมาย เราจึงต้องเลือกรับวัฒนธรรมสากลเหล่านี้อย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการใช้เหตุผล ขอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำมาปรับใช้ให้เกิดความสมดุล และเลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับสังคมไทย</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 ทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับประเภทของวัฒนธรรมไทย</p>	

<p>1.2 ตอบคำถามเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย</p> <p>1.3 วิเคราะห์วิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย</p> <p>1.4 เขียนคำขวัญเชิญชวนให้คนช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย</p> <p>1.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากลในท้องถิ่น</p> <p>1.6 อภิปรายเกี่ยวกับการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสม</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทำแบบทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่มุ่งประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และ การรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	
<p>ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>เวลา 3 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย</p>	<p>เวลา 1 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 วัฒนธรรมสากล</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้างานเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ และถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง ส่วนวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยสร้างขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้างานเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย และถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง วัฒนธรรมไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คติธรรม เนติธรรม สหธรรม และวัตถุธรรม

ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ความสามารถ ทักษะของคนไทยที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้กับสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับยุคสมัย มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ภูมิปัญญาที่มีความสำคัญ เช่น ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาให้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยแบ่งออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (A)
3. สืบค้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วัฒนธรรมไทย
- ภูมิปัญญาไทย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇒ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
- ศิลปะ ⇒ จัดป้ายนิเทศและทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
- การงานอาชีพ ⇒ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 19

- ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
- ครูให้นักเรียนดูภาพอาหารไทยและภาพการไหว้ แล้วซักถามนักเรียนว่า จากภาพนักเรียนคิดว่ากิจกรรมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น แล้วครูอธิบายเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียนเจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่อง วัฒนธรรมไทย ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปเนื้อหามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยให้คำแนะนำและเสริมความรู้
- ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในประเด็นต่าง ๆ หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนรวบรวมความหมายของวัฒนธรรมของนักวิชาการท่านต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นความหมายของตนเอง แล้วนำเสนอครู
7. หลังจากที่นักเรียนนำผลงานส่งครูแล้ว ครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม
8. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรมต่อสังคมไทย แล้วนำเสนอครู
9. ครูให้นักเรียนทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับประเภทของวัฒนธรรมไทย
10. ครูขออาสาสมัครนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนประมาณ 3-5 คน
11. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 20

12. ครูทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในครั้งที่ผ่านมา
13. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ยอธิบาย
 14. ครูให้นักเรียนรวบรวมความหมายของภูมิปัญญาไทยของนักวิชาการท่านต่าง ๆ แล้วนำมาสรุปเป็นความหมายของตนเอง
 15. ครูสุ่มนักเรียนประมาณ 3-5 คน เพื่อนำเสนอความหมายของภูมิปัญญาไทยของตนเองหน้าชั้นเรียน
 16. หลังจากนักเรียนนำเสนอครบแล้ว ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และสรุปความรู้ให้นักเรียนฟัง
 17. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ในท้องถิ่นของเรามีภูมิปัญญาไทยอะไรบ้าง และภูมิปัญญานั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นอย่างไร
 18. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามจบ ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
 19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 21

20. ครูทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในครั้งที่ผ่านมา
21. ครูอธิบายเกี่ยวกับประเภทของภูมิปัญญาไทยให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) ภูมิปัญญาไทยแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - 2) ภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรมคืออะไร
 - 3) ภูมิปัญญาใดบ้างที่เป็นภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทย
22. หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบ และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด
23. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
 24. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
 25. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 9 กลุ่ม สืบค้นข้อมูลวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นประเทศไทย) กลุ่มละ 1 ประเทศ พร้อมทั้งสรุปผลเป็นการบ้าน

26. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

27. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าวัฒนธรรมมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร
- 2) นักเรียนจะมีวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้อย่างไรบ้าง

28. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

29. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

30. ครูแนะนำให้นักเรียนนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยทำเป็นแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

31. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย โดยสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

32. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า เราสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้อย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันอย่างไร สรุป แล้วบันทึกผลลงในสมุด

2. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง แบบจำลองระหัดวิดน้ำ ภูมิปัญญาไทยกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยใช้ข้อมูลจากคู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพอาหารไทยและภาพการไหว้
3. แบบบันทึกความรู้
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3
บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน
สังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อคนไทยและสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น คนไทยทุกคนจึงต้องร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเพื่อสืบทอด ฟื้นฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอันมีค่านี้ไว้ให้คงอยู่กับสังคมไทยตลอดไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (A)
- ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ซักถามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
 - การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
 - การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาไทย
ศิลปะ	⇒	จัดทำป้ายนิเทศและทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม
และภูมิปัญญาไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 22

1. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดขั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูซักถามนักเรียนว่า จะทำอะไรให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยอยู่กับคนไทยตลอดไป
ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ไทยที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้
คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
5. ครูให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์ว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสามารถทำได้
อย่างไรบ้าง โดยเขียนคำตอบลงในสมุด
6. หลังจากที่นักเรียนตอบเสร็จครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน
7. ครูกล่าวชมเชยแต่ละกลุ่ม และสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนหรือที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ
แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
8. ครูอธิบายเชื่อมโยงว่า เมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนรวมกันเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ทำให้เรามี
ฐานะเป็นประชาชนของประชาคมอาเซียนด้วย จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ในฐานะ
ประชาชนของประชาคมอาเซียน เราจะช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอาเซียนได้อย่างไร
หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด
9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงาน
ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ถ้าไม่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมจะเป็นอย่างไร
 - 2) นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่ตลอดไปได้อย่างไร

11. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามจบ ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
12. ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญเชิญชวนให้คนช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
13. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานดีเด่น 5 อันดับมาติดเป็นป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้นักเรียนสัมภาษณ์คนในชุมชนว่า มีวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยอย่างไรบ้าง สรุป แล้วบันทึกผลลงในสมุด

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม
17. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า วัฒนธรรมสากลคืออะไรและมีความสำคัญอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหาข่าวเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แล้วจัดทำเป็นสมุดข่าวการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

วัฒนธรรมสากล

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมสากลเป็นแนวคิด แบบแผน รูปแบบของการประพฤติปฏิบัติที่นานาประเทศให้การยอมรับโดยทั่วไป ทั้งนี้ ปัจจุบันวัฒนธรรมสากลได้หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทยอย่างมากมาย เราจึงต้องเลือกรับวัฒนธรรมสากลเหล่านี้ต้องมีวิจารณญาณ ด้วยการใช้เหตุผล ขอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำมาปรับใช้ให้เกิดความสมดุล และเลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับสังคมไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของวัฒนธรรมสากลและหลักการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)
2. เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างมีวิจารณญาณ (A)
3. เลือกรับวัฒนธรรมสากลได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วัฒนธรรมสากล
 - 1) ความหมายและความสำคัญ
 - 2) การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 23

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของเด็กวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน แล้วซักถามนักเรียนว่า นักเรียนมีความรู้สึกต่อภาพนี้อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูอธิบายเพิ่มเติม แล้วนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมสากลที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) วัฒนธรรมสากลหมายถึงอะไร
 - 2) วัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างไร
 หลังจากให้นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า ในท้องถิ่นของเรามีวัฒนธรรมอะไรบ้างที่เป็นวัฒนธรรมสากล
6. หลังจากที่วิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 24

7. ครูให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยกับวัยรุ่น หลังจากที่ได้แสดงความคิดเห็นจบ ครูสรุป ความรู้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือยังไม่เข้าใจ
8. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ผลดี-ผลเสียของการรับวัฒนธรรมสากลมีอะไรบ้าง
 - 2) ผลกระทบต่อตนเอง ประเทศชาติ จากการรับวัฒนธรรมสากลเข้ามาใช้มีอะไรบ้าง
 - 3) นักเรียนคิดว่าการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างมีวิจารณญาณทำได้อย่างไรบ้าง
9. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุป แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน
11. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า เราจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างไร โดยให้เขียนลงในกระดาษ A4 จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละคนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
12. หลังจากให้นำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุป แล้วครูและนักเรียนช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด 5 อันดับไปติดเป็นป้ายนิเทศ
13. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน**
14. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า วัฒนธรรมสากลที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยในปัจจุบันมีอะไรบ้าง
15. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมสากล แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
16. เมื่อหมดเวลาที่กำหนด ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับผู้อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ
17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
- ขั้นที่ 4 นำไปใช้**
18. ครูให้นักเรียนนำเรื่อง วัฒนธรรมสากล มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และแนะนำให้ผู้อื่นนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้
- ขั้นที่ 5 สรุป**
19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง วัฒนธรรมสากล โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด
20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน
22. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เรื่อง ความขัดแย้ง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า ความขัดแย้งคืออะไร องค์ประกอบของความขัดแย้งมีอะไรบ้าง

และปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลเรื่อง วัฒนธรรมสากล จากนั้นนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกัน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการแต่งกายของเด็กวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบบันทึกความรู้
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมสากล
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. แบบทดสอบหลังเรียน
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

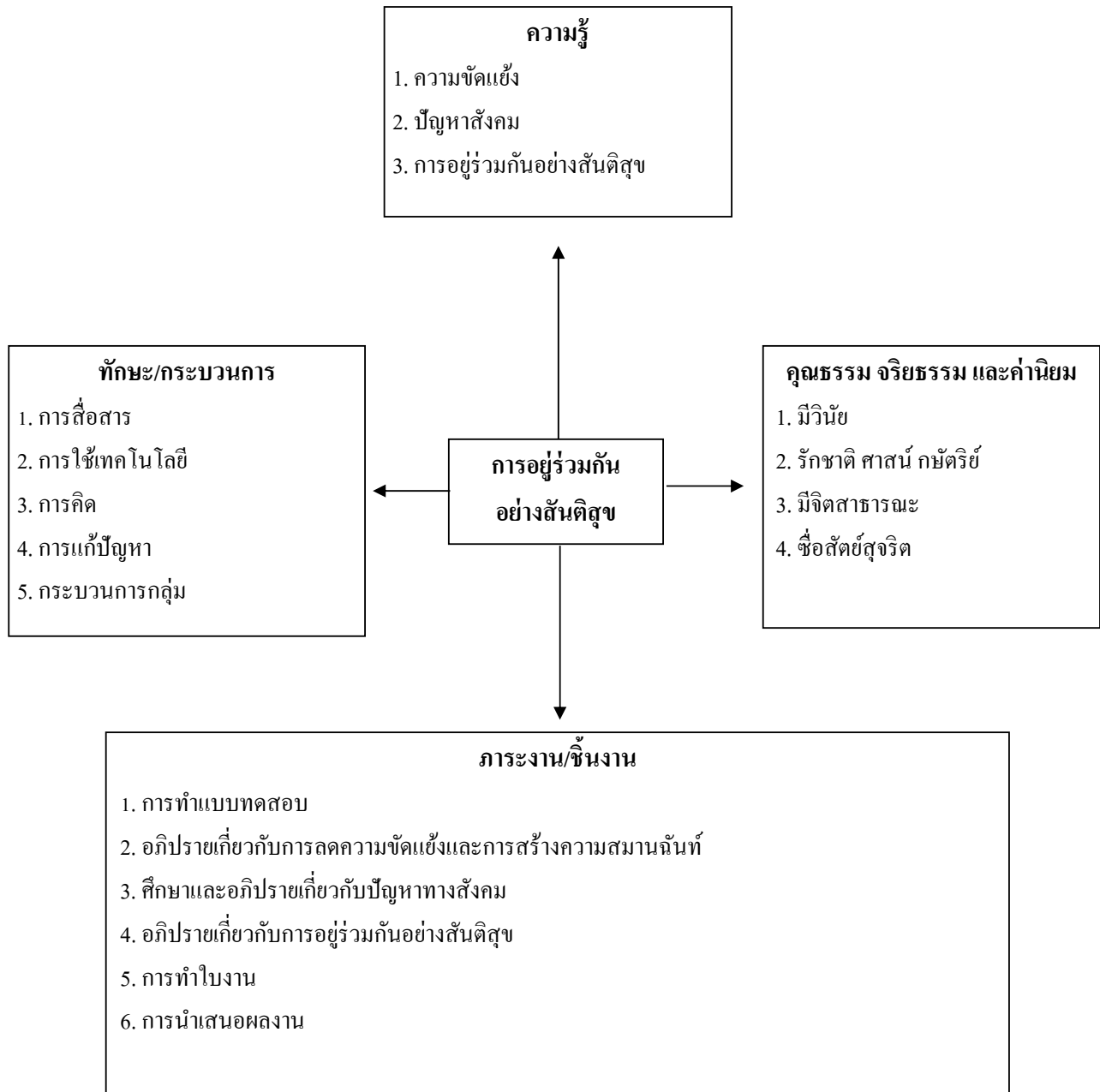
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> ลงชื่อ _____ ผู้สอน </div> <div style="text-align: center; margin-top: 5px;"> _____ / _____ / _____ </div>

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

เวลา 5 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4) 2. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก (ส 2.1 ม. 3/5)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. ความขัดแย้งเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นจากกรณีที่แต่ละฝ่ายมีจุดมุ่งหมายที่ไปด้วยกันไม่ได้และมีค่านิยมที่แตกต่างกัน 2. ปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ดังนั้น สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันแก้ไขปัญหานี้ เพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข 3. การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้นั้น แต่ละคนต้องอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. ความขัดแย้งคืออะไร 2. ปัญหาสังคมคืออะไร และสมาชิกของสังคมควรจะจัดการกับปัญหาสังคมอย่างไร 3. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขคืออะไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ พรหมลิขิต สมานฉันท์ 2. ความขัดแย้ง คือ ความคับข้องใจหรือความไม่ลงรอยกัน เกิดขึ้นมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม 3. ปัญหาทางสังคมเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ปัญหาสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการทุจริต และปัญหาอาชญากรรม สมาชิกทุกคนในสังคมจะต้องร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป เพื่อที่จะทำให้สังคมเกิดความสงบและมีสันติสุข 4. การที่คนในสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้นั้น ทุกคนจะต้องมีทักษะในการอยู่ร่วมกัน ได้แก่	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายและวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม 3. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

<p>การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดี กาสร้างทักษะทางอารมณ์ การบริโภคด้วยปัญญา การเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสาร และการปรับปรุงตนเอง</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ทำใบงานเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ 1.2 อภิปรายเกี่ยวกับการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์ 1.3 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม 1.4 อภิปรายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทำแบบทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
<p>3. สิ่งที่มีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต 	
<p>ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ความขัดแย้ง</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ปัญหาทางสังคม</p>	<p>เวลา 1 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ความขัดแย้ง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ความขัดแย้ง คือ ความคับข้องใจหรือความไม่ลงรอยกัน เกิดขึ้นมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศได้ (K)
- เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของความขัดแย้ง (A)
- วิเคราะห์และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้งได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความขัดแย้ง 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความขัดแย้ง
 - 1) ความหมายของความขัดแย้ง
 - 2) องค์ประกอบของความขัดแย้ง
 - 3) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ
 - 4) การลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความขัดแย้ง
- ศิลปะ ➡ ทำแผ่นพับและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความขัดแย้ง
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความขัดแย้งจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 25

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ครูซักถามนักเรียนว่า เพราะอะไรคนในสังคมจึงมีความขัดแย้งกัน มีแนวทางใดบ้างที่สามารถช่วยลดความขัดแย้งลงได้ จากนั้นครูอธิบายเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูขออาสาสมัครนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ความขัดแย้ง ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม
5. ครูเขียนคำว่า ความขัดแย้ง บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนระดมสมองหานิยามของคำนี้ แล้วช่วยกันเรียบเรียงให้สละสลวยและถูกต้อง
6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความหมาย องค์ประกอบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
7. หลังจากให้นักเรียนทำบ้านเสร็จแล้ว ครูเฉลยคำตอบ และอธิบายเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 26

8. ครูอธิบายเกี่ยวกับการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์ให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย
9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์
10. ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็น การลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย สรุปผลลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
11. หลังจากนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและอธิบายในส่วนที่ยังไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

12. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกลไกการแก้ไขความขัดแย้งของอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียนสรุป แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน

13. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เพราะเหตุใดในปัจจุบันประเทศไทยจึงมีแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมาก
- 2) ถ้านักเรียนมีความขัดแย้งกับเพื่อนจะมีผลเป็นอย่างไร

15. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความขัดแย้งและแนวทางแก้ไขความขัดแย้ง

16. ครูให้นักเรียนเขียนบทความเพื่อลดความขัดแย้งในประเทศ และนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความขัดแย้ง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง ความขัดแย้ง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความขัดแย้ง โดยให้นักเรียนสรุปลงใน แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม เป็นการทำงานเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน หาข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้ง แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความหมาย องค์ประกอบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตใน
สังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

ปัญหาทางสังคม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัญหาทางสังคมเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ปัญหาสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต และปัญหาอาชญากรรม สมาชิกทุกคนในสังคมจะต้องร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป เพื่อที่จะทำให้สังคมเกิดความสงบและมีสันติสุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายปัญหาทางสังคมได้ (K)
- มีความสนใจและใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาทางสังคม และเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาเหล่านี้ (A)
- มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปัญหาทางสังคม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สาระการเรียนรู้

- ปัญหาทางสังคม
 - ปัญหาสิ่งแวดล้อม
 - ปัญหายาเสพติด
 - ปัญหาการทุจริต
 - ปัญหาอาชญากรรม

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม
ศิลปะ ➡ ทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 27

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการทิ้งขยะมูลฝอย ภาพการจราจรติดขัด แล้วอธิบายว่า เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง แล้วนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลมาในประเด็นต่าง ๆ จากนั้นครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูอธิบายเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมให้นักเรียนฟัง จากนั้นสนทนาซักถามความรู้ที่นักเรียนในเรื่องที่อธิบาย
5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ปัญหาทางสังคม กลุ่มละ 1 หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 2 ปัญหาสุขภาพจิต

กลุ่มที่ 3 ปัญหาการทุจริต

กลุ่มที่ 4 ปัญหาอาชญากรรม

แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและสรุปความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. หลังจากให้นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุป และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

8. ครูอธิบายเชื่อมโยงว่า เมื่ออาเซียนรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน ส่งผลให้อาเซียนกลายเป็นสังคมขนาดใหญ่ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมของอาเซียนขึ้น จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า ปัญหาทางสังคมของอาเซียนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตน่าจะมีเรื่องอะไรบ้าง และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

9. หลังจากให้นักเรียนวิเคราะห์ห้จบแล้ว ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและร่วมกันอภิปรายว่า เราสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาทางสังคมได้อย่างไร
11. หลังจากให้นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

12. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าปัญหาการคอร์รัปชันในปัจจุบันเกิดจากอะไร
- 2) นักเรียนคิดว่าในปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมมีสาเหตุมาจากอะไร

14. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาทางสังคม และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาทางสังคม ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนเรื่อง ปัญหาทางสังคม ไปเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปัญหาทางสังคม โดยให้นักเรียนทำเป็นแผนที่ความคิด หรือสรุปลงในสมุด

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปเนื้อหาเรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมในชุมชนของตนเอง สรุปข้อมูลเป็นรายงาน แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการ์ตูนขยะมูลฝอย ภาพการจราจรติดขัด
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาทางสังคม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การที่คนในสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้นั้น ทุกคนจะต้องมีทักษะในการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดี ก่อสร้างทักษะทางอารมณ์ การบริโภคด้วยปัญญา การเลือกรับและปฏิเสธข้อมูล ข่าวสาร และการปรับปรุงตนเอง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก (ส 2.1 ม. 3/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (A)
3. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลกได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		
3. ทดสอบหลังเรียน		

5. สาระการเรียนรู้

- การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
 - 1) การอยู่ร่วมกันอย่างขันติธรรม
 - 2) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3) การเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4) การมองโลกในแง่ดี

- 5) การสร้างทักษะทางอารมณ์
- 6) การบริโภคด้วยปัญญา
- 7) การเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสาร
- 8) การปรับปรุงตนเอง

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- การทำงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 28

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการพูดคุยปรึกษาหารือกันในกลุ่ม จากนั้นซักถามนักเรียนว่าเป็นภาพอะไร แล้วอธิบายว่าภาพนี้เป็นภาพการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปเนื้อหา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

- 1) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติธรรม
- 2) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4) การมองโลกในแง่ดี

โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5. หลังจากที่น่าสนใจเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุป และอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

ชั่วโมงที่ 29

6. ครูทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การสร้างทักษะทางอารมณ์
- 2) การบริโภคด้วยปัญญา
- 3) การเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสาร
- 4) การปรับปรุงตนเอง

7. ครูทำหน้าที่เป็นประธานในการอภิปรายและคัดเลือกนักเรียนเป็นเลขานุการบันทึกการอภิปราย 2-3 คน ขณะอภิปรายครูกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นทุกคน
8. หลังจากให้นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปผลการอภิปราย โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
10. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในประชาคมอาเซียน แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
11. เมื่อนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด 5 อันดับแรกติดเป็นป้ายนิเทศ
12. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) การอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องปรับตัวเข้าหากันหรือไม่ เพราะอะไร
 - 2) สมศรีถูกเพื่อนพุดจากระเบียบตลอดเวลา สมศรีจะอย่างไรจึงจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
 - 3) การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีผลดีต่อตนเองอย่างไร
 - 4) นักเรียนคิดว่าจะมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
 - 5) ข้อมูลข่าวสารมีความจำเป็นต่อนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร
 - 6) การพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีประโยชน์อย่างไร
14. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุดหรือเขียนเป็นแผนที่ความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม
18. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านบททวนเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองและคนในครอบครัวว่า ได้ปฏิบัติตนที่ให้อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุขหรือไม่ อย่างไร บันทึกผล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการพูดคุยปรึกษาหารือกันในกลุ่ม
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. ใบงานที่ 3 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
6. แบบทดสอบหลังเรียน
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

 เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

การทดสอบปลายภาค

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ๑
การทดสอบปลายภาค

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 30

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายภาค

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความแตกต่างของการกระทำผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและโทษ 2. ลักษณะการกระทำผิดทางแพ่งและความรับผิดทางแพ่ง 3. ตัวอย่างการกระทำผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 4. ตัวอย่างการกระทำผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การละเมิด
2. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน 2. การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม
3. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมสากล 2. การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม 3. การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ 2. สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม 3. แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์

5. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก	<ul style="list-style-type: none"> ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขนบธรรมเนียม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภคด้วยปัญญา เลือกรับ-ปฏิเสธข่าวและวัตถุต่าง ๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
--	--

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ชีดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น การปกครองระบอบเผด็จการ การปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	<ol style="list-style-type: none"> บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย
4. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข	<ol style="list-style-type: none"> ประเด็น ปัญหา และผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย แนวทางการแก้ไขปัญหา

ตอนที่ 3.2

โครงการและเพิ่มสะสมผลงาน

1. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำ ประเมิน กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการมีขั้นตอน ดังนี้

1. **กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา** นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเอง หรือได้จากกรอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. **ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง** นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. **เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนผังความคิด** โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) ชื่อผู้ทำโครงการ
- 3) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- 4) ระยะเวลาดำเนินการ
- 5) หลักการและเหตุผล
- 6) วัตถุประสงค์
- 7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- 8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 9) ปฏิบัติโครงการ
- 10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. **ปฏิบัติโครงการ** ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

2. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสมงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเอง ได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการ ได้อย่างต่อเนื่อง

2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียน ในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

3. วัดและประเมิน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา
2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน
ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ คำนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงาน โดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงานควรมีลักษณะดังนี้

1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- 1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- 2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

- 3) จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด
- 5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถของตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ใช่ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) *การประเมินโดยไม่ใช่ระดับคะแนน* ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกรู้สีกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) *การประเมินโดยให้ระดับคะแนน* มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- 1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- 2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- 3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ 3.3

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

(Backward Design Template)

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
1. _____	
2. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
1.1 _____	
1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) _____	1) _____
2) _____	2) _____
3. สิ่งที่มีงประเมิน	
3.1 _____	
3.2 _____	
3.3 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้... (ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Attribute: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางการบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง จัดเป็นการปกครองแบบใด
ก สังคมนิยม
ข ประชาธิปไตย
ค เผด็จการเบ็ดเสร็จ
ง เผด็จการอำนาจนิยม
2. ข้อใดแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนที่มีลักษณะเป็นเผด็จการมากที่สุด
ก รัฐมั่งคั่ง แต่ประชาชนยากจน
ข ประชาชนได้รับสวัสดิการต่าง ๆ จากรัฐ
ค ประชาชนต้องเสียภาษีให้แก่รัฐในอัตราที่สูง
ง ประชาชนจะต้องยอมรับ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ
3. ประเทศใดมีลักษณะการปกครองคล้ายคลึงกับประเทศไทย
ก ญี่ปุ่น
ข เยอรมนี
ค เกาหลีใต้
ง สหรัฐอเมริกา
4. ลักษณะตามคำพังเพยในข้อใดอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด
ก เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด
ข พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
ค แข่งเรือแข่งพายแข่งได้ แข่งบุญแข่งวาสนาแข่งไม่ได้
ง เป็นผู้น้อยคอยก้มประนมกร เหนื่อยไปก่อนค่อยสบายเมื่อปลายมือ
5. รัฐสภาของสหราชอาณาจักรมีหน้าที่อะไรบ้าง
ก ออกกฎหมาย
ข อภิปรายการบริหารงานของรัฐบาล
ค ตรวจสอบนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาล
ง ถูกทุกข้อ
6. สถาปัตยกรรมของญี่ปุ่นเปรียบได้กับสถาปัตยกรรมของไทย
ก ศาล

- ข รัฐสภา
 - ค คณะรัฐมนตรี
 - ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง
7. ศาลครอบครัวของญี่ปุ่นเป็นองค์กรฝ่ายใด
- ก อำนาจบริหาร
 - ข อำนาจรัฐสภา
 - ค อำนาจตุลาการ
 - ง อำนาจนิติบัญญัติ
8. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับฝ่ายนิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกา
- ก รัฐสภาประกอบด้วย 2 สภา
 - ข สภาผู้แทนราษฎรมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สภาสูง
 - ค สมาชิกวุฒิสภามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี
 - ง มีหน้าที่บริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายที่แถลงไว้
9. ข้อใดเป็นอุปสรรคขัดขวางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยมากที่สุด
- ก ระบบราชการ
 - ข ระบบอุปถัมภ์
 - ค ระบบเศรษฐกิจ
 - ง ระบบการศึกษา
10. นาย ข ลงคะแนนเสียงให้ นาย ค ผู้สมัคร ส.ส. โดยไม่มีผู้ใดบีบบังคับการกระทำดังกล่าวตรงกับข้อใด
- ก หลักการเลือกตั้งอิสระ
 - ข หลักการออกเสียงทั่วไป
 - ค หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค
 - ง หลักการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเมืองการปกครอง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นวิธีการแก้ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชาวไทย
 - ก ปกปิดข่าวสารทางราชการ
 - ข ออกกฎหมายห้ามการชุมนุมทางการเมือง
 - ค ห้ามมิให้ประชาชนเข้าร่วมตัดสินใจกับรัฐ
 - ง ส่งเสริมให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นในระดับชุมชนเพิ่มขึ้น
2. ข้อใดเป็นปัญหาสถาบันการเมืองของไทยในปัจจุบัน
 - ก มีรัฐบาลพรรคเดียว
 - ข ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถครอบงำฝ่ายรัฐบาลได้
 - ค มีการจัดตั้งและยุบเลิกพรรคการเมืองบ่อยครั้ง
 - ง กลุ่มข้าราชการพลเรือนและกลุ่มทหารมีความอ่อนแอเกินไป
3. ประเทศใดมีรูปของรัฐแตกต่างจากประเทศไทย
 - ก ญี่ปุ่น
 - ข เกาหลีใต้
 - ค สหรัฐอเมริกา
 - ง สหราชอาณาจักร
4. ประเทศต่อไปนี้ที่มีรัฐสภาเป็นแบบสภาคู่เช่นเดียวกับไทย ยกเว้นประเทศใด
 - ก ญี่ปุ่น
 - ข เกาหลีใต้
 - ค สหรัฐอเมริกา
 - ง สหราชอาณาจักร
5. ประเทศใดมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารเช่นเดียวกับไทย
 - ก ญี่ปุ่น
 - ข เกาหลีใต้
 - ค อินโดนีเซีย
 - ง สหรัฐอเมริกา
6. การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน มีลักษณะตรงกับการปกครองแบบใดมากที่สุด
 - ก ประชาธิปไตย
 - ข เผด็จการเบ็ดเสร็จ
 - ค เผด็จการอำนาจนิยม

- ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์
7. ข้อใดเป็นลักษณะของการปกครองระบอบเผด็จการ
- ก การปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุด
 - ข การปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - ค การปกครองที่ให้ความสำคัญกับประชาชนมากกว่าผู้ปกครอง
 - ง การปกครองที่ประชาชนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ปกครองอย่างเคร่งครัด
8. การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกับการปกครองระบอบเผด็จการในด้านใด
- ก ผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย
 - ข สิทธิและเสรีภาพของประชาชน
 - ค นโยบายและการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาล
 - ง ถูกทุกข้อ
9. ข้อใด *ไม่ใช่* การกระทำความผิดที่ต้องถูกลดถอนออกจากตำแหน่ง
- ก กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
 - ข ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่
 - ค กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
 - ง จงใจใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
10. ข้อใดเป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
- ก บุตรชายนายกรัฐมนตรียุ อายุ 25 ปี เปิดบริษัทรับเหมาก่อสร้าง
 - ข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเวลาราชการ
 - ค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้น้องชายถือหุ้นในสถานีวิจัยแห่งหนึ่งแทนตน
 - ง ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- จุดมุ่งหมายสำคัญของกฎหมายคืออะไร
 - เพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิด
 - เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
 - เพื่อให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข
 - เพื่อการแก้ไขขนบธรรมเนียมประเพณีที่ล้าสมัย
- นายเด่นทะเลาะกับนายดำ เมื่อเห็นนายดำเดินผ่านหน้าบ้านจึงเอาปืนมายิงจนนายดำตาย การกระทำของนายเด่นมีความผิดอาญาประเภทใด
 - กระทำความผิดโดยเจตนา
 - กระทำความผิดโดยไม่เจตนา
 - กระทำความผิดโดยประมาท
 - ถูกทุกข้อ
- นายแดนขับรถเร็วมากในหมู่บ้านที่มีคนพลุกพล่าน ปรากฏว่าไปชนคนตาย นายแดนมีความผิดหรือไม่อย่างไร
 - ผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา
 - ผิด โดยฆ่าคนอื่นโดยไม่เจตนา
 - ไม่มีความผิด เพราะไม่มีเจตนา
 - ผิดฐานทำให้คนตายโดยประมาท
- นายไก่อเห็นนางสาวเขียวใส่ทองเส้นใหญ่เดินผ่าน จึงวิ่งเข้าไปกระชากสร้อยนางสาวเขียวแล้ววิ่งหนีไป เป็นความผิดประเภทใด
 - ชิงทรัพย์
 - ลักทรัพย์
 - วิ่งราวทรัพย์
 - กรรโชกทรัพย์
- ผู้ใดกระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่เขา ค่าเสียหายนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร
 - ค่าทดแทน
 - ค่าตอบแทน
 - ค่าปรับสินไหม
 - ค่าสินไหมทดแทน

6. “ข้อตกลงของบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ที่เรียกว่า ผู้เสนอและผู้สนอง ซึ่งมีความประสงค์ตรงกันที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น” ข้อความนี้เป็นความหมายของอะไร
- ก สัญญา
- ข นิติกรรม
- ค กฎหมายแพ่ง
- ง กฎหมายอาญา
7. นายจิตจงใจทำร้ายนายจวบ นายจิตมีความคิดฐานทำละเมิดต่อร่างกายนายจวบ จัดเป็นความผิดในลักษณะละเมิดประเภทใด
- ก ละเมิดต่อบุคคลอื่นโดยตรง
- ข ละเมิดเนื่องจากการกระทำของบุคคลอื่น
- ค ละเมิดเนื่องจากทรัพย์สินของตนได้นับความเสียหาย
- ง ไม่มีข้อใดถูก
8. สิทธิมนุษยชนเกี่ยวข้องกับอะไร
- ก สิทธิของบุคคล
- ข เสรีภาพของบุคคล
- ค ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ง ถูกทุกข้อ
9. ในฐานะนักเรียน เราเราควรมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญในข้อใดมากที่สุด
- ก เข้าไปต่อว่าผู้ที่ชุมนุมทางการเมือง
- ข ปิดทางเท้าในชุมชนเพื่อจัดนิทรรศการสิทธิมนุษยชน
- ค ออกนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ง เมื่อพบเห็นการละเมิดสิทธิเด็กจะต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที
10. ข้อใดเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญของไทยที่มีหน้าที่หลักในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ก องค์กรนิรโทษกรรมสากล
- ข กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ
- ค คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ง คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายและสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- การกระทำความผิดทางอาญามีการกระทำในข้อใด
 - การกระทำที่ฝ่าฝืนศีลธรรม
 - การกระทำที่ฝ่าฝืนจารีตประเพณี
 - การกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นความผิด**
 - การกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด แต่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ
- โทษของการกระทำความผิดทางแพ่งคืออะไร
 - ปรับ
 - จำคุก
 - กักขัง
 - ชดใช้ค่าเสียหาย**
- ข้อใดเป็นการกระทำที่ไม่เป็นความผิด ไม่ต้องรับโทษ
 - การบันดาลโทสะ
 - การป้องกันตนเองโดยชอบด้วยกฎหมาย**
 - การกระทำความผิดของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี
 - การกระทำความผิดเนื่องจากผู้กระทำความผิดตกอยู่ในความทุกข์สาหัส
- ข้อใดกล่าวเกี่ยวกับความผิดทางอาญาและความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องที่สุด
 - การกระทำความผิดทางอาญามีผลให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนคนใดคนหนึ่ง ส่วนการกระทำความผิดทางแพ่งมีผลให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม
 - ความผิดทางอาญาต้องตีความตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด ส่วนความผิดทางแพ่งจะตีความตามตัวบทกฎหมายหรือตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ**
 - โทษที่ผู้กระทำความผิดทางอาญาจะได้รับ คือ การบังคับให้ชำระหนี้หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ส่วนโทษที่ผู้กระทำความผิดทางแพ่งจะได้รับ คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน
 - ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากความผิดทางอาญาอาจขอความไม่นำคดีขึ้นสู่ศาลได้ ส่วนผู้ที่ได้รับความเสียหายจากความผิดทางแพ่งไม่สามารถขอความได้ ยกเว้นเป็นความผิดส่วนตัวหรือที่กฎหมายกำหนดไว้
- นายเอกและนายโอดต้องการฆ่านายวัต จึงได้ร่วมกันใช้อาวุธมีดทำร้ายนายวัตถึงแก่ความตาย โดยมีนายแดงเป็นคนคู่ตันทงให้ กรณีนี้นายแดงมีความผิดในฐานะใด
 - ตัวการ

- ข ผู้ใช้ให้กระทำความผิด
- ค ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด
- ง ไม่มีข้อใดถูก
6. สัญญาจะเกิดขึ้นเมื่อใด
- ก เมื่อมีคำเสนอ
- ข เมื่อมีคำสนอง
- ค เมื่อมีคำเสนอและคำสนองตรงกัน
- ง เมื่อคู่สัญญาปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้แก่กัน
7. นายป้อมขับรถยนต์เที่ยวรถจักรยานของนางอ้อ ทำให้รถจักรยานของนางอ้อได้รับความเสียหาย นายป้อมจะมีความรับผิดชอบทางแพ่งในลักษณะใด
- ก ความรับผิดในลักษณะละเมิด
- ข ความรับผิดในลักษณะสัญญา
- ค ความรับผิดในลักษณะลาภมิควรได้
- ง ความรับผิดในลักษณะการจัดการงานนอกสั่ง
8. สุนัขของนางแดงวิ่งไปกัดนายดำบนถนนจนนายดำได้รับบาดเจ็บ กรณีนี้นางแดงมีความผิดในลักษณะละเมิดหรือไม่
- ก มี เพราะเป็นการละเมิดเนื่องจากสัตว์ที่อยู่ในความดูแลของตนไปทำความเสียหายแก่บุคคลอื่น
- ข มี เพราะเป็นการละเมิดเนื่องจากทรัพย์สินของตนหรือที่อยู่ในความครอบครองดูแลรักษาของตนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น
- ค ไม่มี เพราะเป็นการกระทำของสัตว์ ไม่ใช่การกระทำของนางแดง
- ง ไม่มี เพราะไม่ใช่การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของนายดำ
9. ข้อใดแสดงถึงการให้ความสำคัญกับเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- ก คนไทยเท่านั้นที่มีสิทธิประกอบอาชีพเป็นช่างตัดผม
- ข สถานที่ราชการบางแห่งยังไม่มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ
- ค โรงพยาบาลรักษาผู้บาดเจ็บจากการประท้วงทุกคนไม่ว่าจะอยู่ฝ่ายใด
- ง คนไทยทุกคนที่มีบัตรประกันสุขภาพมีสิทธิได้รับการรักษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
10. ข้อใดไม่ใช่การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ
- ก ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน
- ข ร่วมเดินขบวนรณรงค์ให้คนทั่วไปเคารพสิทธิมนุษยชน
- ค หากถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจะต้องใช้กำลังเข้าต่อสู้ในทันที
- ง ร่วมเรียกร้องหรือร่วมแสดงความคิดเห็นกับรัฐเพื่อให้รัฐเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. อะไรคือตัวกำหนดวัฒนธรรม
 - ก พฤติกรรมของผู้นำในสังคม
 - ข พฤติกรรมของเยาวชนในสังคม
 - ค พฤติกรรมของผู้นำศาสนาในสังคม
 - ง พฤติกรรมของมนุษย์ในแต่ละสังคม
2. “ในอดีตสังคมไทยเปรียบสามีสเหมือนดั่งช้างเท้าหน้า ส่วนภรรยาเปรียบดั่งช้างเท้าหลัง” ข้อความนี้เป็นวัฒนธรรมประเภทใด
 - ก คติธรรม
 - ข สหธรรม
 - ค เนติธรรม
 - ง วัตถุธรรม
3. ประเพณีวันเข้าพรรษา เป็นวัฒนธรรมประเภทใด
 - ก คติธรรม
 - ข สหธรรม
 - ค เนติธรรม
 - ง วัตถุธรรม
4. กระเป๋าที่ทำจากย่านลิเภา จัดเป็นวัฒนธรรมทางด้านใด
 - ก ด้านวัตถุ
 - ข ด้านสุนทรีย์
 - ค ด้านจารีตประเพณี
 - ง ด้านธรรมเนียมประเพณี
5. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมประเภทสหธรรม
 - ก ทุกสิ่งที่สมาชิกในสังคมประดิษฐ์ขึ้น
 - ข ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมและกฎหมาย
 - ค ขนบธรรมเนียม ประเพณี และมารยาททางสังคม
 - ง หลักในการดำเนินชีวิตที่ส่วนใหญ่ได้มาจากศาสนา
6. ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างไร
 - ก ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น
 - ข สามารถปรับประยุกต์หลักธรรม
 - ค สร้างความภาคภูมิใจ และศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย

ง ถูกทุกข้อ

7. การใช้สเตอไรล์แมลงในแปลงพืชผัก จัดเป็นภูมิปัญญาประเภทใด

ก ด้านการเกษตร

ข ด้านการแพทย์แผนไทย

ค ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

ง ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

8. การจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน จัดอยู่ในภูมิปัญญาประเภทใด

ก ด้านการเกษตร

ข ด้านศิลปกรรม

ค ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

ง ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

9. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ต้องมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเอาไว้

ก เห็นด้วย เพราะจะได้ดำรงคงความเป็นไทยไว้สืบไป

ข เห็นด้วย เพราะวัฒนธรรมไทยจะต้องไม่เกิดเปลี่ยนแปลงใด ๆ

ง ไม่เห็นด้วย เพราะวัฒนธรรมไทยเริ่มไม่เหมาะสมกับยุคสมัยแล้ว

ค ไม่เห็นด้วย เพราะควรจะรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในสังคมไทย

10. ข้อใดเป็นการเลือกรับวัฒนธรรมสากลมาใช้ที่เหมาะสมมากที่สุด

ก เลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมสากลที่มาจากซีกโลกตะวันตก

ข เลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมสากลที่มาจากซีกโลกตะวันออก

ค เลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อสังคมไทย

ง เลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมไทย

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้างานเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ และถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง เป็นความหมายของอะไร

 - นวัตกรรม
 - วัฒนธรรม**
 - วิทยาศาสตร์
 - สัญชาตญาณ
- ข้อใดเป็นตัวอย่างของวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

 - วิภาสวมแหวนหมั้นที่นิ้วนางข้างซ้าย
 - สำนักขายข้าวได้ราคาดีจึงซื้อรถไถไว้ใช้งาน
 - คุณย่าไหว้พระสวดมนต์ในตอนเย็นของทุกวัน**
 - นุชเรียนได้เกรด 4 พ่อจึงซื้อโทรศัพท์มือถือให้เป็นรางวัล
- ข้อใดเป็นความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

 - สร้างความแตกแยกในชาติ
 - ช่วยไม่ให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป
 - สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในประเทศเพื่อนบ้าน
 - สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน**
- การสืบชะตาแม่น้ำเป็นภูมิปัญญาไทยในด้านใด

 - ด้านเกษตรกรรม
 - ด้านการแพทย์แผนไทย
 - ด้านภาษาและวรรณกรรม
 - ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
- เพลงเกี่ยวข้าวเป็นภูมิปัญญาไทยด้านใด

 - ด้านศิลปกรรม**
 - ด้านเกษตรกรรม
 - ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
 - ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ข้อใดเป็นวัฒนธรรมสากลที่เราควรเลือกรับมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตมากที่สุด

 - การพูดภาษาอังกฤษ**
 - การสวมกอดทักทายกัน
 - การแต่งกายตามแบบนักแสดงฮอลลีวูด

- ง ไม่มีข้อใดถูก
7. ข้อใดเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาไทย
- ก การศึกษาเล่าเรียน
 - ข การนำมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
 - ค การนำความรู้จากภายนอกมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมของตน
 - ง ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดไม่ใช่การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย
- ก การฟื้นฟู
 - ข การพัฒนา
 - ค การปลุกจิตสำนึก
 - ง การปกปิดเป็นความลับ
9. การเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสมทำได้อย่างไร
- ก รับวัฒนธรรมสากลทุกอย่าง
 - ข ต่อด้านวัฒนธรรมสากลทุกอย่าง
 - ค เชื่อและปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง
 - ง เลือกรับแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย
10. การนำควมมาช่วยไถนาแทนการใช้รถแทรกเตอร์เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยด้วยวิธีการใด
- ก การฟื้นฟู
 - ข การพัฒนา
 - ค การศึกษาเล่าเรียน
 - ง การเผยแพร่แลกเปลี่ยน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ความคับข้องใจหรือความไม่เข้าใจกัน และตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ ข้อความนี้เป็นความหมายของอะไร
 - การต่อสู้
 - การแข่งขัน
 - การแก่งแย่ง
 - ความขัดแย้ง**
- ความขัดแย้งที่ฝ่ายหนึ่งพยายามใช้อำนาจบังคับอีกฝ่ายหนึ่งให้ทำตาม เป็นองค์ประกอบความขัดแย้งด้านใด
 - คุณค่า
 - อำนาจ**
 - ความเข้าใจ
 - ความต้องการ
- สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งมาจากอะไร
 - เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม
 - ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ
 - การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรมในสังคมไทย
 - ถูกทุกข้อ**
- ข้อใดไม่ใช่ความขัดแย้งทางสังคม
 - ความขัดแย้งในตัวบุคคล
 - ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม
 - ความขัดแย้งระหว่างบุคคล
 - ความขัดแย้งในการจัดสรรทรัพยากร**
- ข้อใดเป็นลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่ดี
 - มีเนื้อหาสั้น ๆ
 - มีความทันสมัย**
 - มีเนื้อหาจำนวนมาก
 - มีการเผยแพร่เฉพาะในหน่วยงานราชการ
- สังคมที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการทำงาน จัดเป็นสังคมประเภทใด
 - สังคมมิตรไมตรี
 - สังคมไมตรีสัมพันธ์**

- ค** สังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ
- ง สังคมแห่งสัมพันธภาพ
7. ข้อใดเป็นความขัดแย้งที่เกิดมาจากปัจจัยด้านสังคม
- ก การชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก
- ข การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
- ค** ความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ในพม่า
- ง ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่าง พ.ศ. 2549–2550 ของไทย
8. ใครเป็นคนมองโลกในแง่ดี
- ก ก้อยมักคิดว่าเพื่อชอบนินทาตนเองอยู่เสมอ
- ข เอกคิดว่าตัวเองไม่สามารถเรียนจบปริญญาตรีได้
- ค กิ่งไม่เชื่อว่าคนที่ไม่รู้จักกันจะมีความเมตตาต่อกัน
- ง** บีมคิดว่าแม้จะเกิดมาจนแต่ตนเองก็โชคดีที่มีที่ดินทำกิน
9. ปัญหาการทุจริตในสังคมไทยจะไม่หมดไปหากคนไทยมีลักษณะอย่างไร
- ก มีวินัย
- ข มีจิตสาธารณะ
- ค** เห็นแก่พวกพ้อง
- ง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม
10. ใครสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขที่สุด
- ก เอกเห็นแก่ตัว
- ข แวมมีเล่ห้เหลื่อมแพรวพราว
- ค ด้อยไม่ยอมรับในสิ่งที่ตนเองเป็น
- ง** หวานรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองพูด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของความขัดแย้ง
 - ก ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน
 - ข ความต้องการที่สอดคล้องกัน**
 - ค การใช้อำนาจบังคับระหว่างกัน
 - ง การละเลยความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง
2. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยปัจจุบัน
 - ก การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม
 - ข การดำเนินงานของภาครัฐขาดประสิทธิภาพ
 - ค แนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน
 - ง ถูกทุกข้อ**
3. ข้อใดเป็นวิธีการแก้ไขปัญหความขัดแย้ง
 - ก การมีอคติต่อกัน
 - ข การมุ่งเอาชนะกัน
 - ค การชิงดีชิงเด่นกัน
 - ง การสร้างความสมานฉันท์**
4. ข้อใดเป็นผลเสียของความขัดแย้ง
 - ก ทำให้คนมุ่งเอาชนะกัน**
 - ข ทำให้เกิดความนอบน้อมต่อกัน
 - ค ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
 - ง ทำให้องค์กรมีความผ่อนคลายมากขึ้น
5. การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถทำได้อย่างไร
 - ก เผาทำลายขยะแทนการฝังกลบ
 - ข ใช้กล่องโฟมใส่อาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก
 - ค เทน้ำที่ใช้ซักล้างลงในแม่น้ำแทนการเทลงบนพื้นดิน
 - ง ใช้ปุ๋ยหมักที่ทำจากเศษอาหารใส่ต้นไม้แทนการใช้ปุ๋ยเคมี**
6. บุคคลใดที่สร้างความสมานฉันท์ได้อย่างเหมาะสม
 - ก กานดาเอาเปรียบเพื่อนตลอดเวลา
 - ข นิทยาพูดคุยปรึกษาหารือกันกับเพื่อน**
 - ค สุมาลีไม่ยอมรับฟังเหตุผลของเพื่อนในกลุ่ม
 - ง วิภาไม่สนใจความคิดของเพื่อนเพราะคิดว่าความคิดของตนถูกต้องแล้ว

7. ใครอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม
- ก. นินทาเพื่อนเนื่องจากเพื่อนหัวเราะตน
 - ข. แยกผลึกเพื่อนเนื่องจากไม่พอใจที่เพื่อนเถียงตน
 - ค. บู้มค่าเพื่อนเนื่องจากไม่พอใจที่เพื่อนคิดต่างจากตน
 - ง. ฟ้าพยายามอธิบายกับเพื่อนว่าตนเองไม่ชอบให้เพื่อนมาล้อชื่อแม่ของตน
8. การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุขจะต้องทำอย่างไร
- ก. ไม่รักษาคำพูด
 - ข. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ค. พูดตรงไปตรงมา ไม่สนใจความรู้สึกใคร
 - ง. ไม่ยอมปรับตัวเข้าหาเพื่อน ชอบอยู่คนเดียว
9. ข้อใดเป็นวิธีการเลือกรับข่าวสารได้อย่างเหมาะสม
- ก. เลือกรับเฉพาะที่เป็นข่าวการเมือง
 - ข. เลือกรับเฉพาะข่าวที่เกี่ยวกับตัวเรา
 - ค. เลือกรับเฉพาะข่าวที่เกี่ยวกับจังหวัดของเรา
 - ง. เลือกรับเฉพาะข่าวที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
10. การเห็นคุณค่าในตนเองมีผลต่อการดำเนินชีวิตของเราอย่างไร
- ก. ทำให้เสียเวลาในการดูแลตนเอง
 - ข. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
 - ค. ทำให้เกิดความวุ่นวายในการดำเนินชีวิต
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในระบอบประชาธิปไตย ใครมีอำนาจสูงสุด
 - ก รัฐ
 - ข ผู้ปกครอง
 - ค ประชาชน
 - ง ข้าราชการ
2. ประเทศใดมีการปกครองคล้ายคลึงกับไทยมากที่สุด
 - ก ญี่ปุ่น
 - ข เยอรมนี
 - ค เกาหลีใต้
 - ง สหรัฐอเมริกา
3. ประเทศใดมีการปกครองแตกต่างจากประเทศไทยมากที่สุด
 - ก ญี่ปุ่น
 - ข ฝรั่งเศส
 - ค อังกฤษ
 - ง กัมพูชา
4. ข้อใดเป็นลักษณะของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - ข ประชาชนถูกควบคุมสิทธิและเสรีภาพ
 - ค อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของรัฐ
 - ง ประชาชนไม่สามารถเปลี่ยนผู้นำหรือผู้ปกครองได้
 - ก การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด
5. ข้อใดเป็นลักษณะของการปกครองระบอบเผด็จการ
 - ก ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีกินดี
 - ข ประชาชนสามารถเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ได้
 - ค อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน
 - ง ให้ความสำคัญกับอำนาจรัฐมากกว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
6. ใครปฏิบัติตนถูกต้อง
 - ก กู้จิวารณ์การทำงานของรัฐบาลในร้านกาแฟ
 - ข เอมร่วมชุมนุมปิดถนนเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก

- ค พมิใช้รถยนต์ของตนพาเพื่อนบ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. ที่ตนเป็นผู้สมัครอยู่ด้วย
- ง นุชปลุกระดมให้คนในชุมชนฝ่าฝืนกฎหมายเพื่อให้รัฐบาลหันมาสนใจความเดือดร้อนของพวกเขา
7. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย
- ก ส่งเสริมให้คนซื้อสิทธิขายเสียง
- ข เชิญชวนให้คนบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง
- ค เผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองให้ประชาชนมากที่สุด
- ง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้องความต้องการของกลุ่มตน
8. เหตุใดจึงต้องมีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
- ก ป้องกันประชาชนก้าวก่ายอำนาจรัฐ
- ข ป้องกันผู้มีอำนาจใช้อำนาจเกินขอบเขต
- ค ป้องกันมิให้มีการทำผิดประเพณีการปกครอง
- ง ป้องกันมิให้ประโยชน์ตกแก่ประชาชนมากกว่ารัฐ
9. รัฐบาลคืออะไร
- ก กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ
- ข กฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ
- ค กลุ่มบุคคลที่อยู่รวมกันและมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดต่อกัน
- ง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารราชการของนายกรัฐมนตรี
10. ทำไมจึงต้องมีรัฐบาล
- ก เพื่อออกกฎหมายมาบังคับใช้ภายในรัฐ
- ข เพื่อตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหารของรัฐ
- ค เพื่อบริหารงานภายในรัฐและทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐ
- ง เพื่อตัดสินคดีความต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรม
11. กฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือบังคับให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษ ข้อความนี้เป็นความหมายของกฎหมายอะไร
- ก กฎหมายแพ่ง
- ข กฎหมายอาญา
- ค กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- ง กฎหมายสิทธิมนุษยชน
12. ข้อใดเป็นการกระทำผิดทางอาญา
- ก แดงไม่จ่ายค่าเช่าบ้าน
- ข นุ่มแอบหยิบเงินของเฮ้ไป
- ค น้อยจดทะเบียนสมรสซ้อน

- ง มานะยืมเงินเพื่อนแล้วไม่จ่าย
13. ข้อใดไม่ใช่ความผิดทางอาญา
- ก การบุกรุก
- ข การปล้นทรัพย์
- ค การละเมิดสัญญา
- ง ถูกทุกข้อ
14. นายก้องขับรถด้วยความเร็วสูงเข้ามาในชุมชนที่มีคนพลุกพล่าน แต่นายก้องก็ไม่ชะลอความเร็ว จนเป็นเหตุให้รถไปชนนายแก้วที่เดินอยู่ตาย การกระทำของนายก้องเป็นความผิดทางอาญาประเภทใด
- ก การกระทำผิดโดยเจตนา
- ข การกระทำผิดโดยประมาท
- ค การกระทำผิดโดยไม่เจตนา
- ง การกระทำผิดด้วยความตั้งใจ
15. นายเขียวเห็นนางสาวนิตเดินโทรศัพท์ที่อยู่จึงกระชากโทรศัพท์แล้ววิ่งหนีไป การกระทำของนายเขียวเป็นความผิดประเภทใด
- ก ชิงทรัพย์
- ข ลักทรัพย์
- ค วิ่งราวทรัพย์
- ง กรรโชกทรัพย์
16. กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน เมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ผู้ที่ได้รับความเสียหายอาจเรียกให้ผู้กระทำชดใช้หรือฟ้องร้องต่อศาล เป็นความหมายของอะไร
- ก กฎหมายแพ่ง
- ข กฎหมายอาญา
- ค กฎหมายมหาชน
- ง กฎหมายปกครอง
17. ใครทำผิดสัญญา
- ก แก้วทำสัญญากู้เงินหาย
- ข น้อยต่อราคาสินค้าก่อนซื้อทุกครั้ง
- ค แอ้วไม่รับข้าวกล่องที่สั่งให้แม่ค้าทำไว้ เพราะรู้สึกอึดแล้ว
- ง วิทย์ปฏิเสธไม่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีคนพิการมาเสนอขายให้
18. ใครทำเลเมิดต่อบุคคลอื่น
- ก กุ้งเดินเซไปชนแก้วของนุ่นแตก
- ข แหวนตั้งใจฉีกหนังสือเรียนของสุน

ค ฟ้าวางกระดางต้นไม้ไว้บนระเบียงบ้านแล้วหล่นลงมาโดนศีรษะของปู่แก่

ง ถูกทุกข้อ

19. ข้อใดเป็นการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ก เข้าซื้อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

ข ปิดถนนประท้วงรัฐบาลให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต

ง ทำร้ายร่างกายบุคคลที่ต้องสงสัยว่าค้าแรงงานมนุษย์เพื่อให้เจ็ดหลาบ

ค ช่วยกันจับกุมผู้ต้องหากระทำทารุณเด็กมาลงโทษด้วยการประจานให้อับอาย

20. การชุมนุมในข้อใดกระทำได้โดย *ไม่ผิด* หลักการสิทธิมนุษยชน

ก ปิดถนน

ข ทำลายสถานที่ราชการ

ค นั่งชุมนุมบริเวณสวนสาธารณะ

ง แจกจ่ายอาวุธแก่ผู้ชุมนุมไว้ป้องกันตัว

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. การปกครองแบบประชาธิปไตยมีหลักการอย่างไรบ้าง

1) *หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน*

2) *หลักสิทธิเสรีภาพของประชาชน*

3) *หลักนิติธรรม*

2. ประเทศญี่ปุ่นมีการปกครองที่คล้ายคลึงกับไทยอย่างไรบ้าง

คล้ายคลึงกันหลายลักษณะ เช่น ปกครองแบบประชาธิปไตย มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มีรูปแบบของรัฐเป็นแบบรัฐเดี่ยว มีรัฐสภาที่เป็นแบบสภาคู่ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีศาลทำหน้าที่ฝ่ายตุลาการ

3. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ทำให้ประชาชนสูญเสียหรือไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ขอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลกระทาของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ 2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว 1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมติฐาน				
	12. ทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. “วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนประเพณีปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ซาบซึ้ง ยอมรับ และใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ” ข้อความนี้เป็นความหมายของอะไร

- ก วัฒนธรรม
- ข โครงสร้างทางสังคม
- ค การจัดระเบียบทางสังคม
- ง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างไร

- ก ทำให้สังคมมีความทันสมัย
- ข ทำให้สังคมมีสภาพแวดล้อมที่ดี
- ค ทำให้คนในสังคมซิงคีซิงเค้นกัน
- ง ทำให้คนในสังคมปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้

3. วัฒนธรรมทำให้เกิดความเป็นเอกภาพได้จริง หรือไม่

- ก ไม่จริง เพราะความคิดและความเชื่อแตกต่างกัน
- ข จริง เพราะสมาชิกในสังคมถือว่าวัฒนธรรมมีฐานะดังกฎหมาย
- ค ไม่จริง เพราะความเป็นเอกภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อคนในสังคมมีการศึกษาเท่าเทียมกัน
- ง จริง เพราะวัฒนธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4. ในฐานะคนไทย เราควรทักทายกันอย่างไร

- ก ไหว้
- ข ชนแก้ม
- ค สวมกอด
- ง สัมผัสมือ

5. “เมื่อไปวัดควรสวมเสื้อให้เรียบร้อย ไม่สวมหมวกเวลาไหว้พระ” ข้อความนี้เป็นวัฒนธรรมประเภทใด

- ก คติธรรม
- ข สหธรรม
- ค เนติธรรม
- ง วัตถุประสงค์

6. กฎหมาย เป็นวัฒนธรรมประเภทใด
- ก คติธรรม
 - ข สหธรรม
 - ค เนติธรรม
 - ง วัตถุธรรม
7. อะไรเป็นภูมิปัญญาไทย
- ก โทรทัศน์สี่
 - ข รถแทรกเตอร์
 - ค โทรศัพทเคลื่อนที่
 - ง กังหันน้ำชัยพัฒนา
8. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย
- ก ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น
 - ข ช่วยให้สังคมไทยเป็นสังคมอุตสาหกรรม
 - ค สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย
 - ง สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน
9. ภูมิปัญญาไทยในข้อใดช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมไปตามยุคตามสมัย
- ก การรดน้ำดำหัว
 - ข การทำเกษตรผสมผสาน
 - ค การตัดบาตรเทโวโรหณะ
 - ง วรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี
10. การนำหลอดไฟฟ้าสีต่าง ๆ มาใช้ในการตกแต่งแสงในเรือสวนไร่นา เป็นภูมิปัญญาประเภทใด
- ก ด้านการเกษตร
 - ข ด้านการแพทย์แผนไทย
 - ค ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
 - ง ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
11. การสืบชะตาน้ำ เป็นภูมิปัญญาประเภทใด
- ก ด้านการเกษตร
 - ข ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
 - ค ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี
 - ง ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. การปริวรรตหนังสือโบราณ เป็นภูมิปัญญาประเภทใด
- ก ด้านศิลปกรรม
 - ข ด้านการเกษตร

- ค ด้านภาษาและวรรณกรรม**
- ง ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
13. ข้อใดเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี
- ก การเล่นเพลงเรือ
- ข การทำแนวปะการังเทียม
- ค ประเพณีบุญประเพณีข้าวเปลือก**
- ง การจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน
14. ในฐานะนักเรียนจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- ก รีบไปแจ้งความเมื่อเห็นคนตัดเศียรพระพุทธรูป**
- ข เห็นคนทูปโบราณสถานไม่สนใจเพราะไม่ใช่หน้าที่
- ค เห็นเพื่อนรื้อเจดีย์ที่หลังวัดเพื่อหาสมบัติจึงเข้าไปช่วย
- ง ไม่มีข้อใดถูก
15. การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการผลิตเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยด้านใด
- ก ฟีนฟู
- ข อนุรักษ์
- ค การพัฒนา**
- ง การสืบทอดภูมิปัญญา
16. การรณรงค์ให้มีประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวในปัจจุบันเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยด้วยวิธีการใด
- ก การฟีนฟู**
- ข การพัฒนา
- ค การเผยแพร่แลกเปลี่ยน
- ง ไม่มีข้อใดถูก
17. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดีที่สุด
- ก ไปร่วมงานประเพณีอย่างสม่ำเสมอ
- ข ศึกษาให้เข้าใจและเผยแพร่ให้ถูกต้อง**
- ค สกัดกั้นการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ
- ง จัดตั้งองค์กรเพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมที่สูญหายไป
18. ข้อใดเป็นความแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล
- ก ความซื่อสัตย์
- ข ความเสียสละ
- ค การอบรมเลี้ยงดู**
- ง ความขยัน อดออม
19. การเลือกรับวัฒนธรรมอย่างมีวิจารณญาณควรคำนึงถึงอะไร

- ก การทำให้เกิดความสมดุล
 - ข การคัดสรรและสร้างสรรค์
 - ค การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
 - ง ถูกทุกข้อ
20. ข้อใดไม่ใช่การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
- ก การทำให้เกิดความสมดุล
 - ข ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
 - ค การเชื่อและปฏิบัติตามหลักของเหตุผล
 - ง การเลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมจากประเทศที่พัฒนาแล้ว
21. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกรับวัฒนธรรมสากล
- ก รับทุกวัฒนธรรมที่เข้ามา
 - ข ไม่ยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติทุกชนิด
 - ค เลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่ดีและเหมาะสม
 - ง รับเฉพาะวัฒนธรรมของประเทศในแถบเอเชียเท่านั้น
22. การไม่หลงเชื่อสิ่งมกมาย ไม่เชื่อข่าวลือ รู้จักใช้วิจารณญาณในการคิดและตัดสินใจอย่างรอบคอบ เป็นลักษณะของการเลือกรับวัฒนธรรมสากลในข้อใด
- ก การทำให้เกิดความสมดุล
 - ข การคัดสรรและสร้างสรรค์
 - ค การเชื่อและปฏิบัติตามหลักเหตุผล
 - ง การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
23. เมื่อคนตะวันตกติดต่อกับคนไทยจะยกมือไหว้ทักทายกัน ส่วนคนไทยเมื่อต้องติดต่อกับคนตะวันตกก็จะจับมือทักทายกัน เป็นการเลือกรับวัฒนธรรมที่มีลักษณะตรงตามข้อใด
- ก การทำให้เกิดความสมดุล
 - ข การเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา
 - ค ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
 - ง การเชื่อและปฏิบัติตามหลักของเหตุผล
24. ข้อใดเป็นการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างเหมาะสม
- ก ต่อด้านวัฒนธรรมสากลทุกอย่าง
 - ข รับวัฒนธรรมสากลทุกอย่างเข้ามาใช้
 - ค รับวัฒนธรรมสากลที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรมไทย
 - ง รับวัฒนธรรมสากลที่มาจากซีกโลกตะวันออกเท่านั้น
25. ปัจจัยใดที่มีโอกาสสร้างความขัดแย้งได้มากที่สุด
- ก ความเชื่อในสิ่งเดียวกัน

- ข การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
- ค การให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน
- ง ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น
26. พี่ทะเลาะกับน้องเพราะพี่ไม่ยอมแบ่งขนมให้น้อง เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากองค์ประกอบใด
- ก อำนาจ
- ข ความเข้าใจ
- ค ความต้องการ
- ง อารมณ์ความรู้สึก
27. การปฏิบัติตนตามสำนวนใดสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้ดีที่สุด
- ก ปากว่าตาขยิบ
- ข จิงก็รา ข่าก็แรง
- ค ตาต่อตา ฟันต่อฟัน
- ง เอาใจเขามาใส่ใจเรา
28. ข้อใดเป็นปัญหาทางสังคม
- ก นายมีไม่รู้หนังสือ
- ข ผู้ใหญ่บ้านถูกโจรปล้นบ้าน
- ค นารีติดการพนันจนมีหนี้สินล้นพ้นตัว
- ง หมู่บ้าน ก ถูกควันจากไฟป่าปกคลุมมาแล้ว 1 สัปดาห์
29. ปัญหาการทุจริตจะหมดไปจากสังคมไทย หากคนไทยทุกคนมีคุณธรรมใด
- ก ความเมตตากรุณา
- ข ความซื่อสัตย์สุจริต
- ค ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ง ความขยันหมั่นเพียร
30. ข้อใดเป็นหลักการหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่จะทำให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข
- ก ความสัน โดษ
- ข ความมีเหตุผล
- ค ความทะเยอทะยาน
- ง ความกล้าได้กล้าเสีย

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. การสืบทอดภูมิปัญญาทำได้อย่างไร

1) การได้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน คือ การถ่ายทอดวิธีการทางความคิดและการปฏิบัติงานจริง โดยอาศัยประสบการณ์ที่สั่งสมสืบทอดกันมาในชีวิตประจำวัน เช่น การถ่ายทอดแบบแผนการดำรงชีวิตจากพ่อแม่ไปสู่ลูก

2) การศึกษาเล่าเรียน ทั้งจากตำรา การท่องจำ การฝึกหัด และการปฏิบัติตาม

3) การรับความรู้จากสังคมอื่นมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมของตน

2. การสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนทำได้อย่างไร

ทุกคนในชุมชนจะต้องร่วมมือร่วมใจกัน รู้จักยอมรับเหตุผล ยอมรับความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ การนับถือศาสนา ความคิด และความเชื่อ ไม่เอาอคติเอาเปรียบกัน ปฏิบัติตามกฎหมาย และเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

3. ปัญหาทางสังคมคืออะไร

สภาวการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่ง ซึ่งมากพอสมควร และมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกันเพื่อให้ปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีตารางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลกระทาของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ 2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว 1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการ ไปใช้ ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมติฐาน				
	12. ทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ตอนที่ 3.7

ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

ใบงานที่ 1

เรื่อง กฎหมายอาญา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กฎหมายอาญา

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง (ส 2.1 ม. 3/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. กฎหมายคืออะไร

กฎหมาย คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของรัฐหรือประเทศ ซึ่งใช้บังคับความประพฤติของคนในประเทศนั้น หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดและถูกลงโทษตามที่ได้กำหนดไว้

2. กฎหมายอาญาคืออะไร

กฎหมายที่กำหนดว่าการกระทำใด ๆ ถือเป็นความผิด ผู้ที่กระทำความผิดจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

3. ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

2 ประเภท ได้แก่ การกระทำความผิดโดยเจตนาและการกระทำความผิดโดยประมาท

4. การกระทำความผิดโดยประมาทมีลักษณะอย่างไร

เป็นกรณีการกระทำความผิดโดยไม่เจตนา แต่ได้กระทำให้ไปโดยปราศจากความระมัดระวัง หรือสามารถให้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้แต่ไม่ได้ให้ความระมัดระวังให้เพียงพอ

5. โทษทางอาญามีอะไรบ้าง

ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง สิทธิมนุษยชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดชั้นปี มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน (ส 2.2 ม. 3/2)

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ✗ 1. องค์กรที่ให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน คือ ศาลฎีกาเท่านั้น
- ✓ 2. สิทธิมนุษยชนเป็นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ซึ่งได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายของไทยและตามสนธิสัญญาที่ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม
- ✗ 3. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่เริ่มมีเมื่อบุคคลเข้าศึกษาในสถานศึกษา
- ✗ 4. ผู้ที่จะได้รับความคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชนคือคนที่มีฐานะยากจนเท่านั้น
- ✓ 5. ในปัจจุบันนานาประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนมากขึ้นกว่าในอดีต
- ✓ 6. สิทธิในชีวิตเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงมี
- ✓ 7. ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันเพราะทุกคนมีศักดิ์ศรีและคุณค่าของชีวิตที่เท่าเทียมกัน
- ✓ 8. การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญทำได้ด้วยการร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ✓ 9. หากถูกละเมิดหรือพบเห็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนควรรนำเรื่องราวเรียนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ✗ 10. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ชื่อ		นามสกุล		เลขที่	
ชั้น		โรงเรียน			

ใบงานที่ 1

เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. วัฒนธรรมหมายถึงอะไร

สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้าจนเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ และถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง

2. วัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างไร

1) ช่วยให้คนไทยสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้

2) ทำให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยได้ถูกต้องเหมาะสม

3) ทำให้สังคมไทยเกิดความเรียบร้อย

4) ช่วยสร้างความเจริญให้แก่สังคมไทย

5) ช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวแก่สังคมไทย

6) ช่วยแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

3. ภูมิปัญญาไทย หมายถึงอะไร

ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับยุคสมัย และมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

4. ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างไร

1) ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น 2) สร้างความภาคภูมิใจและศรัทธาในวิถีชีวิตภูมิปัญญาคนไทย

3) ช่วยส่งเสริมให้การประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสม

4) สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน 5) ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมตามยุคสมัย

5. ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยคืออะไร

ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง วัฒนธรรมสากล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 วัฒนธรรมสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม (ส 2.1 ม. 3/3)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. วัฒนธรรมสากลหมายถึงอะไร

วัฒนธรรมสากล หมายถึง แนวคิด แบบแผน รูปแบบของการประพฤติปฏิบัติที่นานาประเทศให้การยอมรับโดยทั่วไป

2. เหตุใดคนไทยจำนวนมากจึงตกอยู่ภายใต้การครอบงำของวัฒนธรรมการบริโภคนิยม

เพราะวัฒนธรรมต่างชาติได้หลั่งไหลเข้ามากับกระแสโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการนำเอาวิทยาการใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้คนไทยขาดการคัดกรอง และเลือกใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมเหล่านั้นอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้คนไทยจำนวนมากตกอยู่ภายใต้การครอบงำของวัฒนธรรมการบริโภคนิยม

3. วัฒนธรรมสากลที่สังคมไทยรับเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตมีอะไรบ้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

การแต่งกายแบบสากล อาหารฟาสต์ฟู้ด คนตรีสากล ที่อยู่อาศัย ซึ่งจะมีทั้งในส่วนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม โดยที่เหมาะสม เช่น การแต่งกายด้วยชุดสากลในงานพิธีต่างๆ ส่วนที่ไม่เหมาะสม เช่น การรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดมากเกินไป ทำให้คนเกิดภาวะ โรคอ้วน

4. นักเรียนมีวิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากลและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้อย่างไร

แนวคำตอบ

เลือกรับแต่เฉพาะวัฒนธรรมที่ดีและเหมาะสมกับสังคมไทย

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความหมาย องค์ประกอบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ความขัดแย้ง

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ความขัดแย้งคืออะไร

ความขัดแย้ง คือ ความคับข้องใจหรือความไม่เข้าใจกันและตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถหาข้อยุติเป็นที่พอใจได้ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความไม่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ทศนคติ ความต้องการ ค่านิยม บทบาท หน้าที่ การสื่อสารที่ไม่ถูกต้อง และผลประโยชน์ที่พึงได้รับ

2. องค์ประกอบของความขัดแย้งที่สำคัญได้แก่อะไรบ้าง

ความต้องการที่แตกต่าง ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน อำนาจที่เกิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบังคับให้ยอมรับผลประโยชน์ที่แบ่งสั่นปันส่วนกันอย่างไม่เป็นธรรม การที่ฝ่ายหนึ่งไม่เห็นคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง และการไม่รู้หรือไม่เข้าใจความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ มีกี่ปัจจัย อะไรบ้าง

มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ปัญหาทางสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ปัญหาทางสังคม

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลด

ความขัดแย้ง (ส 2.1 ม. 3/4)

คำชี้แจง เติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัญหาทางสังคมมีหลายปัญหา เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการทุจริต ปัญหา
อาชญากรรม

2. ในบริเวณเมืองใหญ่ที่มีการจราจรหนาแน่น พื้นที่ที่มีการเผาในที่โล่งแจ้ง และเขตอุตสาหกรรมมี
คุณภาพอากาศ ต่ำเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

3. การทุจริตในประเทศไทยมี 5 ประเภท ได้แก่ การทุจริตเชิงนโยบาย การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การทุจริตในการให้สัมปทาน และการทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบ
อำนาจรัฐ

4. การแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือให้
เอกชนเข้าดำเนินการแทนในลักษณะสัมปทาน เป็นการทุจริตประเภท การทุจริตในการให้สัมปทาน

5. อาชญากรรม หมายถึง การกระทำของบุคคล ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ทำให้เกิดความเสียหายต่อ
ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย

6. อาชญากรรมองค์การ เป็นอาชญากรรมที่อาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับ
บัญชาในรูปองค์การ โดยจัดการวางแผน

7. การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่และ
ความรับผิดชอบของตนในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

8. สมุห์บัญชีขอกเงินในความรับผิดชอบของตนเองไปใช้ส่วนตัวจัดเป็นอาชญากรรมประเภท
อาชญากรรมคอปกขาว

9. สาเหตุของอาชญากรรมมาจาก สภาวะหรือเงื่อนไขทางสังคม สภาวะหรือเงื่อนไขทางจิตใจ สภาวะ
สิ่งแวดล้อม

10. การวิ่งราวทรัพย์ จัดเป็นอาชญากรรมประเภท อาชญากรรมพื้นฐาน

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก (ส 2.1 ม. 3/5)

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

✗		1. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้นั้น คนในสังคมไม่จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบก็ได้
✓		2. การที่บุคคลจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้นั้นจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การอยู่ร่วมกัน
✗		3. การไม่มีความจริงใจต่อกันทำให้อยู่ร่วมกันได้มีความสุข
✗		4. การอยู่ร่วมกันไม่จำเป็นต้องมีการพูดคุยปรึกษาหารือก็อยู่ร่วมกันได้
✓		5. การรู้จักตนเองและยอมรับตนเองเป็นหลักการหนึ่งที่จะทำให้อยู่ร่วมกันกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข
✗		6. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวไม่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
✓		7. การเห็นคุณค่าในตนเองจะมีผลต่อการดำเนินชีวิตของเรามาก
✓		8. การมีความสามารถข่งรู้อารมณ์ของผู้อื่น มีความเข้าใจผู้อื่นทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
✗		9. การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะทำให้เฉพาะที่ทำงานเท่านั้น
✓		10. ผู้ที่เป็นนายของตนเองเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ฝึกฝนอบรมตนเองด้วยการเรียนรู้อยู่เสมออย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง

ชื่อ		นามสกุล		เลขที่	
ชั้น	โรงเรียน				

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____

ชั้น _____ โรงเรียน _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเน้นประโยค (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญ ต่อย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										สรุปผล		
		การปราศรัยตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้สื่อที่เหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)	รวมคะแนน (30 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	สรุปผล			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (4 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	สรุปผล			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (4 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรือ
อาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20	คะแนน	=	4	(ดีมาก)
14–17	คะแนน	=	3	(ดี)
10–13	คะแนน	=	2	(พอใช้)
0–9	คะแนน	=	1	(ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่องรายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										สรุปผล					
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของตนเอง	รวมคะแนน	4	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. การคะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน

2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กลุ่มที่ _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการ

ประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										สรุปผล					
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน	รวมคะแนน	4	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. การคะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน

2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินกระบวนการแสวงหาความรู้

เรื่อง _____
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1	การวางแผนการศึกษาขั้นคว่ำ					
2	การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้					
3	การนำเสนอข้อค้นพบ					
4	การวิเคราะห์และอภิปราย					
5	การสรุปองค์ความรู้					

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 การวางแผนการศึกษาขั้นคว่ำ

- 4 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและครบถ้วนทุกประเด็น
- 3 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม แต่ยังไม่ครบถ้วน
- 2 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ยังไม่สอดคล้องกัน
- 1 หมายถึง ต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมในการกำหนดจุดประสงค์ และประเด็นการเรียนรู้ จึงสามารถกำหนดวิธีการและเลือกอุปกรณ์ได้

รายการที่ 2 การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้

- 4 หมายถึง ศึกษาขั้นคว่ำได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้ตรงประเด็น ผลงานครบสมบูรณ์ดี
- 3 หมายถึง ศึกษาขั้นคว่ำได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้บางประเด็น ผลงานดี
- 2 หมายถึง ศึกษาขั้นคว่ำได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลยังไม่ตรงประเด็น ผลงานแก้ไขเล็กน้อย
- 1 หมายถึง ศึกษาขั้นคว่ำยังไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ ผลงานต้องปรับปรุง

รายการที่ 3 การนำเสนอข้อค้นพบ

- 4 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบตรงประเด็น ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนสมบูรณ์ดี
- 3 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบได้บางประเด็น ต้องเก็บรายละเอียดข้อมูลอีกเล็กน้อย จึงจะครบถ้วนสมบูรณ์
- 2 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบยังไม่ชัดเจน สื่อความหมายได้เข้าใจพอสมควร
- 1 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง

รายการที่ 4 การวิเคราะห์และอภิปราย

- 4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบได้อย่างละเอียดและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี
- 3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี
- 2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้เป็นบางประเด็น
- 1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบยังไม่ค่อยตรงประเด็น ต้องปรับปรุง

รายการที่ 5 การสรุปองค์ความรู้

- 4 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานได้ดี
- 3 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเป็นบางประเด็น
- 2 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้แต่บางส่วน ยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ต้องแก้ไขเล็กน้อย
- 1 หมายถึง ยังสรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้ไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เท่าใดนัก ต้องแก้ไข

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละองค์ประกอบอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(_____)
_____ / _____ / _____

ตัวอย่างแบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		เนื้อหาครบถ้วนตรงตามประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหา	ภาษาถูกต้องเหมาะสม	ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	รูปแบบการนำเสนอสนใจ	ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

- 4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตรงตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

- 4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชาต้องแก้ไขบางส่วน

1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชาต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่
รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

- 4 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย
3 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้
2 หมายถึง สะกดการันต์มีผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ
1 หมายถึง สะกดการันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ลำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 คั่นคว่ำจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

- 4 หมายถึง คั่นคว่ำจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป
3 หมายถึง คั่นคว่ำจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป
2 หมายถึง คั่นคว่ำจากแหล่งเรียนรู้ 2 แหล่ง
1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ

- 4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก
3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี
2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้
1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกรู้สึกต่อชิ้นงาน

- 4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรูสึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงาน ได้อย่างชัดเจน
3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง แสดงความรู้สึกรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น แสดงความรู้สึกรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน แสดงความรู้สึกรู้สึกต่องานเล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ ถือว่าผ่าน

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

_____ / _____ / _____

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงาน โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง 	4
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	3
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	2
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้อง 	1

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

- 4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

- 2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงการ

- 4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี
- 3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข
- 2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
- 1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

- 4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม
- 1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงการ

- 4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ค่อนข้างเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด
- 1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ
ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____

ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

1. กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- 4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
- 3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
- 2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้
- 1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

2. วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- 4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
- 2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
- 1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

3. ลงมือปฏิบัติตามแผน

- 4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- 3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- 2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- 1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

4. สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- 4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องและต่อเนื่อง
- 3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องแต่ขาดความต่อเนื่อง
- 2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- 1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

5. เขียนรายงานนำเสนอ

- 4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- 3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- 2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- 1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่าการปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	_____
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	_____

ความคิดเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

ความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

ตัวอย่างแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
2. แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่ามีความรู้ทางหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ทางหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมน้อยมาก

3. การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมากและไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
4. การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นส่วนใหญ่
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้